

AURAN KUNTA
TALOUSARVIO 2025
TALOUSSUUNNITELMA 2026–2027

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEINEN OSA.....	1
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1.2. KUNTASTRATEGIA	2
1.3. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TALOUDELLINEN KEHITYS	2
1.3.1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT.....	2
1.3.2. KUNTATALOUDEN KEHITYS VUOSINA 2024–2027.....	3
1.3.3. HENKILÖSTÖMENOT	3
1.3.4. KUNTIEN TULOT VUOSINA 2024–2027	4
1.3.5. YHTEISKUNNALLISET MUUTOKSET	4
1.3.6. KUNTALAKI	4
1.3.7. AURAN KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN TEKIJÄT	5
1.3.8. AURAN KUNNAN TALOUDEN KEHITYS JA TASAPAINOTTAMINEN.....	5
1.4. HENKILÖSTÖ	6
1.5. RISKIENHALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT	7
1.6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	8
1.7. KONSERNIOHJEET JA TAVOITTEET	8
1.7.1. VUODEN 2025 TALOUSARVIO	8
1.7.2. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS.....	10
1.8. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA SEKÄ TILIVELVOLLISET	11
1.8.1. KUNTALAIN SÄÄNTELY TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN SUHTEEN.....	11
1.8.2. TALOUSARVION HYVÄKSYMINEEN JA SEN NOUDATTAMINEN.....	11
1.8.3. TALOUSARVION SITOVUUS.....	12
2. KÄYTTÖTALOUS.....	13
2.1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	13
2.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	14
2.2.1. TARKASTUSTOIMI.....	14
2.3. KUNNANHALLITUS.....	16
2.3.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ.....	16
2.3.2. KESKUSHALLINTO	17
2.3.3. YLEIS-, TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO.....	19
2.3.4. ELINKEINOTOIMI.....	21
2.3.5. TE-PALVELUT	23
2.3.6. KAAVOITUSTOIMI	24
2.4. SIVISTYSLAUTAKUNTA	25
2.4.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ.....	25
2.4.2. SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	26
2.4.3. PERUSOPETUS	27
2.4.4. KIRJASTOTOIMI.....	29
2.4.5. VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS.....	31
2.5. VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	34
2.5.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ.....	34
2.5.2. LIIKUNTATOIMI	37
2.6. TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	38
2.6.1. TOIMIELIN YHTEENSÄ.....	38
2.6.2. TEKNINEN HALLINTO	39
2.6.3. KIINTEISTÖTOIMI	41
2.6.4. LIIKENNEVÄYLÄT	45

SISÄLLYSLUETTELO

2.6.5. YLEISET ALUEET	47
2.6.6. VESIHUOLTOLAITOS.....	49
2.6.7. JÄTEHUOLTO	53
2.6.8. TIETOIMI	56
2.6.9. LUPAJAOSTO	57
2.6.10. YMPÄRISTÖNSUOJELU	60
2.6.11. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	62
3. TULOSLASKELMAOSA	64
4. INVESTOINTIOSA.....	65
5. RAHOITUSOSA.....	69

1. YLEINEN OSA

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Ensi vuosi on talouden näkökulmasta Auralle hyvin vaikea vuosi. Kuntakentän toimintaympäristön muutokset kurittavat Auraa eikä edes vuosille 2024 – 2026 laaditun talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet riitä nostamaan tulostamme positiiviseksi. Hyvinvointialueuudistuksen myötä tulleet vähennykset verotuloissa ja valtionosuuksissa ovat heikentäneet tulopohjaamme merkittävästi. Kun samaan aikaan valmistettava te-uudistus sekä kasvava vastuu työllisyydenhoidon kustannuksista lisäävät kunnan menoja sadoilla tuhansilla euroilla, ovat keinot vakaan kuntatalouden säilyttämiseksi vähissä.

Julkisen talouden kestävyysvajeesta on puhuttu niin kauan kuin minä muistan, siis ainakin koko tämä vuosituhat. Julkisten palveluiden taso ja Pohjoismaisen hyvinvointivaltion tulevaisuus keskusteluttaa. Mikä on yhteiskunnan rooli ihmisten hyvinvoinnin turvaajana tulevaisuudessa? Entä miten varmistetaan kunnan elinvoimaisuus, kun samaan aikaan pitäisi hakea kasvua kehittämällä toimintaa ja säästää jo ennestään pienestä budjetista?

Aurassa on ylhäältä annettujen uudistusten lisäksi käynnissä myös useita sisäisiä muutoksia. Esimerkiksi tukipalveluissa sekä ruokahuolto- ja siivouspalveluissa tarkastellaan parhaillaan vaihtoehtoisia tapoja tuottaa palveluita tulevaisuudessa. Kustannustehokkuuden ja laadun pitäisi toteutua samanaikaisesti. Luotettavan kumppanin kanssa saisimme leveämmät hartiat mutta kuten aina, myös tällaisen muutoksen läpivieminen vaatii rahallisen resurssin lisäksi rohkeutta kokeilla ja halukkuutta omaksua uutta.

Henkilöstö on kunnan tärkein resurssi. Ilman osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä kokonaisuus ei toimi. Työelämän ajan ilmiönä on työn liika kuormittavuus. Tunnistamme ajoittain liiallisen kuormituksen oireita myös meillä. Uskon, että kun puitteet perustehtävän hoitamiseen ovat kunnossa sekä työyhteisö-, että työntekijä-tasolla, pysyy kuormitus kohtuullisena. Puitteisiin, erityisesti johtamiseen, esihenkilötyöhön, tiedonkulkuun, vuorovaikutukseen ja henkilöstöhallinnon prosessien yhdenmukaistamiseen on Aurassa panostettu paljon. Uuden työterveyspalveluiden tuottajan kilpailutus on parasta aikaa käynnissä. Uudella työterveyshuollon sopimuksella pyritään parantamaan työterveyshuollon palvelun kattavuutta, saatavuutta sekä laatua ja sitäkin kautta edistämään työntekijöiden työkykyä.

Vuoden 2025 talousarvio on alijäämäinen ja tiukka. Synkkyyteen ei parane kuitenkaan vaipua. Sen sijaan on vedettävä niin sanotusti myyntihousut jalkaan ja lähdevä kentälle myyntityöhön. Toimintatuottoja vahvistetaan ensi vuonna esimerkiksi myymällä tontteja, tyhjillään olevia kiinteistöjä ja asuntoja. Aura on sijainniltaan ja logistisiltaan puitteiltaan hyvässä asemassa, joten myös yrityspuolella on vielä hyödyntämätöntä potentiaalia. Uusien yritysten houkutteluun satsataankin Auranportin ja keskustan yritysalueilla.

Kasvu ei synny säästämällä. Siksi tiukemmat ajat on hyvä käyttää keskittymällä vahvaan perustyöhön, yhdessä tekemiseen ja positiivisen vireen ylläpitämiseen. Näin olemme sitten valmiina, kun kasvu taas kunnolla lähtee käyntiin. Vuodet 2024 ja 2025 ovat ennusteiden perusteella kunnille kaikkein heikoimmat mutta sen jälkeen pitäisi alkaa helpottaa. Kaksi huonoa vuotta eivät vielä käänne taseemme vahvaa tilannetta katastrofaalisesti mutta fokuksen keskittämistä tarvitaan. Ja sitä suomalaista sisua.

Yhdessä tästäkin selvitään!

Terhi Källi

1.2. Kuntastrategia

Auran kunnan uusi organisaatorakenne, strategia ja elinvoimaohjelma tulivat voimaan vuoden 2023 alusta. Visiomme on vahva: Elävän virran kunta. Elävän virran kunta viestii niin Aurajoen siivittämästä kauniista maalaisidyllistä mutta yhtä aikaa eläväisestä ja aktiivisesta kunnasta. Aura on kuntana nuorekas, nykyaikainen, kasvava, yrittäjämyönteinen ja ihmisläheinen. Elävän virran kunnan strategiset päämäärät kuvataan neljän virran kautta. Työn, tiedon, terveyden ja talouden virran kautta. Strategisista päämääristä johdetut tavoitteet ja toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä koko kunnan organisaation ja kuntalaisten kanssa strategian läpiviennin aikana. Elinvoimaa ja hyvinvointia vahvistava organisaatiokulttuuri läpileikkaa koko organisaation.

Vuoden 2025 talousarvion strategisina painopistenä kaikilla toimialoilla ovat:

- Työn virtaa: vahvistamme ideoivaa kulttuuria.
- Tiedon virtaa: kehitämme tiedolla johtamista. Valmistelumme on avointa ja vuorovaikutteista (erityisesti valmistelu- ja päätöksentekoviestintä).
- Terveyden virtaa: huolehdimme henkilöstömme osaamisen, motivaation ja hyvinvoinnin ylläpitämisestä (kuukauden hyvinvointiteema nostetaan intraan, blogit, koulutusvinkit).
- Talouden virtaa: varmistamme vakaan kuntatalouden.

1.3. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

1.3.1. Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Maailmantalouden näkymissä epävarmuus korostuu. Korkojen nousun vaikutus jäänee lyhytaikaiseksi, mutta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä tulee hidastamaan kasvua. Hidastuva inflaatio ja laskevat korot lisäävät ostovoimaa. Geopoliittiset jännitteet varjostavat edelleen maailmankaupan näkymiä. Maailmantalouden kasvun arvioidaan nousevan 3,1 prosenttiin tänä vuonna ja pysyvän kolmessa prosentissa vuonna 2025.

Euroopan talouskasvu on käynnistynyt alkuvuoden jälkeen edellisen vuoden nollatuloksesta, mutta näkymät ovat edelleen haastavat. Saksan teollisuus on Euroopalle huolen aiheena etenkin energiateollisuuden ja autojen sähköistymisen näkökulmasta. Ranskassa talouden näkymiä nostaa palveluiden kasvu. Kuluttajien luottamus vahvistuu, kun inflaatio hidastuu ja korot pysyvät maltillisina. Euroalueen kasvun odotetaan jäävän 0,7 prosenttiin vuonna 2024 ja nousevan 1,5 prosenttiin vuonna 2025.

Maailmankaupan alavireisyys vaikuttaa Suomen ulkomaankaupan hitaaseen nousuun. Vuonna 2025 viennin odotetaan piristyvän ja tukevan myös tuontia. Palveluiden hinnat ovat nousussa tämän vuoden lopulla. Syyskuun alv-korotus vaikuttaa hintojen nousuun osaltaan. Hintojen nousun arvioidaan jatkavan nousuaan vielä talousarvion suunnitelmavuosillakin. Yksityisen kulutuksen arvioidaan kasvavan vuonna 2024 prosentin verran. Kasvu jatkuu seuraavana vuonna, kun työllisyys nousee ja korkotaso laskee edelleen vaikuttaen asunovelallisten käteen jäävään rahamäärään. Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohi-tettu, vaikka BKT supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026.

Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja valtion hallinnon työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,2 prosenttia ja vuonna 2028 2,1 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne

kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan 2 % suhteessa BKT:hen. (Lähde Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:43.)

1.3.2. Kuntatalouden kehitys vuosina 2024–2027

Kuntien taloustilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Kuntahallinnon alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan pysyvän vuonna 2024 viime vuoden lukemissa eli 0,5 prosentissa. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden kuntien saamiin verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Hintojen nousun lisäksi kulutusmenot kasvavat kunnissa merkittävästi vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uusi tehtäväkokonaisuus ei siirry kuntiin kustannusneutraalisti, vaan kunnat joutuvat laittamaan palveluihin huomattavia summia omasta pussistaan nipistäen rahoitusta muista kunnan palveluluokista. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkäin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Investointipaineita ylläpitävät muun muassa rakennuskannan ikä, muuttoliike ja vihreän siirtymän edellyttämät muutokset. Kuntahallinnon heikkenevä taloustilanne korostaa kuitenkin investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on silti paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Vuonna 2025 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,1 prosenttia (+76,215 miljoonaa euroa). Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024–2027. Vuonna 2025 vähennys pienentää valtionosuutta 24,585 miljoonaa euroa.

Valtion uudistuksista kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen poistaminen (+340 miljoonaa euroa) korvataan kuitenkin pienentämällä verotulomenetysten kompensatiota samalla summalla (-340 miljoonaa euroa). Kunnille ei ole tulossa apua talousahdinkoon alijäämien ja velkakierteen kanssa painiskelevalta valtionhallinnolta. Vuosien 2025–2027 tilikausien tulokset tulevat olemaan vahvasti negatiivisia lähes kaikissa kuntakokoluokissa.

Kunnallisveroprosentteihin kohdistuu nousupainetta kaikissa kuntakokoryhmissä. Talousnäköymien heikkous näkyy nyt Kuntaliiton tekemässä talousbarometrissä ensimmäistä kertaa huomattavina veronkorotus- ja sopeutusaineina. Noin 90 prosentissa kuntakenttää on tarvetta kohtalaisille tai huomattavilla sopeutus-toimille ja joka toisessa kunnassa painetta kohdistuu myös veroprosenttien nostoon. Sopeutusaineita on kaikenkokoisissa kunnissa ja eri puolilla Suomea.

1.3.3. Henkilöstömenot

KT, JAU ja JUKO pääsivät erillissopimukseen kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksista 2022–2025. Kuntien ja kuntayhtymien lisäksi ratkaisua sovelletaan myös hyvinvointialueilla työskentelevään ja niille

palkattavaan henkilöstöön. Sopimuskausi on 1.5.2022–30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,9 prosenttia. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia noin kolme prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaan vuotta huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Talousarviossa on varauduttu kahden prosentin palkankorotuksiin. Henkilöstökustannusten tulevaisuus nykyisen sopimuskauden jälkeen ei ole tiedossa, eikä näin ollen huomioitu suunnitelmavuosille.

1.3.4. Kuntien tulot vuosina 2024–2027

Kuntien tulevien vuosien tuloista kuntaveron on ainoa kuntien taloutta tasapainottava tulolaji. Yhteisöveron ja kiinteistöveron hitaalla nousulla ei pystytä kuntataloutta paikkaamaan. Toimintatuotoissa ei ole näkyvässä merkittävää kasvua. Valtionosuudet eivät ole noususuhteisia, vaikka uusien tehtävien antaminen kunnille valtion laskelmissa tehdäänkin kustannusneutraalisti. Kuntien kokonaistulot eivät riitä kattamaan kokonaismenoja lähivuosina ja siten kuntien velkaantuminen kasvaa vuosina 2024–2027.

1.3.5. Yhteiskunnalliset muutokset

Kuntien toimintaympäristöissä tapahtuu rajuja muutoksia, joiden vaikutuksista ei ole vielä varmaa tietoa. Väestö ikääntyy vauhdilla ja muuttoliike kohdistuu kasvukeskuksiin. Hyvinvointialueiden aloittamisen 1.1.2023 piti vakauttaa kuntien talouden pitoa, mutta valtionosuudet ja verotulot niukkenevat entisestään merkittävästi, eikä talouden vakauttaminen toteudu ilman kuntien omia toimenpiteitä. Sivistyspalveluista on tullut kuntien suurin toimiala. Viimeisin suuri muutos on oppivelvollisuuden nostaminen parilla vuodella. Vuonna 2025 TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Valtion oli määrä kompensoida TE-palvelujen kustannukset kunnille, mutta ainakin nyt näyttää siltä, että kustannuksista jää merkittävä osuus kuntien rahoitettavaksi muista tuloista kuin valtionosuuksista.

Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa helmikuun 2022 lopulla on aiheuttanut epävakautta kaikilla yhteiskunnan tasoilla Euroopassa. Sodalla on ollut myös maailmanpoliittisia vaikutuksia. Taloudelliset vaikutukset näkyvät myös maailmanlaajuisesti monella tavalla heijastaen vaikutuksensa eri hallinnon tasoilta aina yksittäisiin kuntalaisiin asti.

1.3.6. Kuntalaki

Kuntalain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyttä. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava lain mukaan tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Laissa on tarkkaan määritelty taloudellisissa vaikeuksissa olevan kunnan arviointimenettelystä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan, mutta erillistä suunnitelmaa ei enää tarvitse tehdä. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

1.3.7. Auran kunnan toimintaympäristön tekijät

Kunnan väkiluku on pitkässä juoksussa kehittynyt positiivisesti. Noin 20 vuotta sitten auralaisia oli hieman alle 3 300. Tämän jälkeen väkiluku on kasvanut maltillisesti ja joinain vuosina on tullut väestötappiota. Vuoden 2010 lopussa auralaisia oli yli 3 900. Tämän jälkeen väkiluvun kehitys näyttää pysähtyneen alle 4 000 asukkaaseen. Väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 3960. Elokuun 2024 ennakkotiedon mukaan kunnan väkiluku oli 3976. Talousarvion tavoitteena on auralaisten määrän nostaminen 3980 asukkaaseen vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kunnan asukkaista yli 70 prosenttia asuu taajamassa. Kehitys on ollut nopeaa vuoden 1987 jälkeen, jolloin taajamassa asui 56 prosenttia väestöstä. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden kuntalaisten osuus väestöstä on noin 24 prosenttia, kun se vielä reilut 30 vuotta sitten oli alle kymmenen prosenttia. Alkutuotannon työpaikkojen määrä on pysynyt reilussa viidessä prosentissa koko 2010-luvun. Jalostuksen työpaikat ovat vähentyneet samassa ajassa yli kymmenen prosenttia, alle 30 prosenttiin. Palveluiden osuus työpaikoista on 63 prosenttia.

Työllisyys kohentui hieman koko maassa raskaampien koronatoimintapiteiden loputtua. Auran työttömyysprosentti oli 6,1 elokuussa 2023, mutta vuotta myöhemmin työttömien määrä on jälleen noussut. Työttömyysprosentti oli elokuun lopussa 7,2. Omassa kunnassa auralaisista työskentelee noin 30 %, kun työpaikkaomavaraisuus on 66 %. Merkittävin osa työmatkaliikenteestä suuntautuu Turkuun. Varsinais-Suomen työttömyysprosentti oli elokuussa 9,9, jossa nousua oli saman verran vuoden takaiseen kuin Aurankin luvussa. Koko maan työttömyysprosentti oli 10,4, joka on myös yhden prosenttiyksikön korkeampi vuoden takaista. Huomionarvoista on, että tarkastelujaksolla työvoiman määrä on pienentynyt jokaisessa kunnassa ja avointen työpaikkojen lukumäärä lähes puolittunut vuoden takaisesta.

LOIMAAN JA AURANMAAN TYÖTTÖMYYS ELOKUUSSA 2024

Kunta	Työvoima	Työttömät, %	Työttömät yht.	Alle 20- v	Alle 25- v	Yli 50-v	Pitkä- aik.työttö- mät	Avoimet työpaikat
Aura	1 908	7,2	137	6	15	59	41	15
Koski TI	937	6,8	64	-	-	30	18	-
Loimaa	6 551	9,8	640	17	72	252	165	80
Marttila	875	7,8	68	-	7	23	13	-
Oripää	587	7,7	45	-	-	23	13	-
Pöytyä	3 656	8,4	307	6	25	132	99	19

1.3.8. Auran kunnan talouden kehitys ja tasapainottaminen

YLIJÄÄMIEN JA LAINAMÄÄRÄN KEHITYS

Auran kunnan talous on ollut tiukassa seurannassa viimeiset kymmenen vuotta. Tänä aikana kolmen miljoonan alijäämästä ja 16 miljoonan euron lainamäärästä on päästy neljän miljoonan euron ylijäämään ja

lainamäärän puolittumiseen. Kunnan talouden raju muutos tapahtui 1.1.2023, kun sote-toiminnot siirtyvät kokonaisuutena hyvinvointialueille. Kunnan verotulot ja valtionosuudet pienenevät merkittävästi, vaikkakin myös kustannuksista yli puolet siirtyi uudelle toimijalle. Vuoden 2025 alusta TE-palveluiden kustannukset kulkevat kunnan kautta. Valtionosuuden korotuksen lisäksi kunnan tulee löytää budjetistaan yli 100 000 euroa TE-palvelujen rahoitukseen. Vuonna 2024 kunta on ottanut lisää lainaa akuutin kassavajeen vuoksi ja hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMA

Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.6.2024 § 17 talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2024 – 2026. Ohjelman aikana taloutta tasapainotetaan koko kunnan organisaatiota koskien kaikista toiminnoista yhteensä 1,7 miljoonalla eurolla. Talous on suunnitelman mukaan tasapainossa ohjelman jälkeen.

1.4.Henkilöstö

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Kunnan henkilöstö on mitoitettu siten, että lakisääteisten palveluiden lisäksi voidaan tuottaa osa tukipalveluista sekä kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä vapaa-ajan palveluita. Kunnan tilivelvolliset viranhaltijat ovat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö, kirjastotoimenjohtaja, rehtori, apulaisrehtori, varhaiskasvatuspäällikkö ja vastaava varhaiskasvatuksen opettaja.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA, KESKUSHALLINTO

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Keskushallinto					
Kunnanjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Elinvoimajohtaja/yrityskoordinaattori	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hankekoordinaattori	0,00	0,00	0,70	0,00	0,00
Viestintäsihteeri	0,80	0,80	1,00	1,00	1,00
Keskushallinto yhteensä	2,80	2,80	3,70	3,00	3,00
Hallintotoimisto					
Hallintojohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
IT-vastaava	0,80	0,80	1,00	1,00	1,00
Talous- ja palkkahallinto	3,00	4,00	2,80	2,00	2,00
Toimistos sihteeri	1,50	1,20	1,10	1,10	1,10
Hallintotoimisto yhteensä	6,30	7,00	5,90	5,10	5,10

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA, HYVINVOINTIPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Hyvinvointipalvelut					
Hyvinvointijohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sivistystoimi					
Perusopetus					
Rehtori	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Toimistosihteeri	0,60	0,80	0,80	0,80	0,80
Opettaja	46,00	46,00	39,00	39,00	39,00
Koulunkäynninohjaaja	16,00	13,00	11,00	12,00	12,00
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Varhaiskasvatuspäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vastaava varhaiskasv. opettaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Varhaiskasvatuksen opettaja	14,00	14,00	14,00	14,00	15,00
Lastenhoitaja	18,00	19,00	18,00	18,00	17,00
Avustaja	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Laitosapulainen	2,00	2,00	4,00	4,00	4,00
Perhepäivähoitaja	5,00	5,00	3,00	3,00	3,00
Toimistosihteeri	0,00	0,20	0,20	0,20	0,20
Kirjastotoimi					
Kirjastonjohtaja	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00
Kirjastonhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirjastovirkailija	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vapaa-aikatoimi					
Hyvinvointikoordinaattori	0,50	0,50	1,00	0,00	0,00
Nuorisotyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Nuoriso-ohjaaja	0,40	0,40	0,40	0,50	0,50
Liikuntaneuvoja	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00
Hyvinvointipalvelut yhteensä	113,50	111,90	102,40	102,50	102,50

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA, TEKNINEN TOIMI

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tekninen toimi					
Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhdyskuntatekniikan päällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimistosihteeri	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Huoltomies	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Kirvesmies	0,00	0,30	0,10	0,00	0,00
Puistotyöntekijä	0,60	0,50	0,60	0,60	0,60
Laitosmies	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Tekninen toimi yhteensä	7,50	7,70	7,60	7,50	7,50

1.5.Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Kunnanjohtaja vastaa kunnan varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Kunnan johtoryhmä osallistuu laajennettuna mahdollisissa kriisitilanteissa kunnanjohtajan johtaman johtokeskuksen toimintaan. Varautumissuunnitelmaa pidetään ajantasaisena ja varautumisasiat kirjataan myös kunnan tekemiin keskeisiin sopimuksiin.

Kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 11.12.2023 § 253:ssa noudatettavaksi koko kunnan organisaatiossa 1.1.2024 alkaen. Ohjeessa käydään läpi kaikki keskeiset

riskitekijät ja niiden hallinta taloudesta, rahoituksesta, henkilöstöstä, ympäristötekijöistä, päätöksenteosta, investoinneista, sopimuksista, tietosuojasta ja tietoturvasta. Strategian tavoitteet sisältävät elementtejä kaikista edellä mainituista kokonaisuuksista. Keskeistä on tunnistaa mahdolliset riskit eri toiminnan osa-alueilla ja pystyä minimoimaan ja estämään riskikuvien toteutuminen. Kunnan työyksiköissä harjoitellaan poikkeaviin tapahtumiin ja poikkeusoloihin säännöllisesti. Turvakävelyt ja poistumisharjoitukset tehdään vuosittain kaikissa työpisteissä. Kunta osallistuu vuosittain esimerkiksi valtakunnalliseen Taisto-harjoitukseen.

Varautumisen ja turvallisuuden yhdyspinnoilla tarkoitetaan palveluiden jatkuvuudenhallinnan sekä yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä ja valmiutta, jotka samanaikaisesti koskevat sekä kuntia että hyvinvointialueita ja muita viranomaisia. Rikosten, onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisy sekä ihmisten turvallisuuden tunteen parantaminen ovat sekä kuntien, hyvinvointialueiden ja muiden turvallisuusviranomaisten ennaltaehkäisevää työtä, johon liittyy useita yhdyspinnoja.

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Auran kunnan konsernirakenne on seuraavanlainen:

- Tytäryhteisöt:
  - o Kiinteistö Oy Horsmanhaka (54,25 %)
  - o Kiinteistö Oy Auran Vuokra-asunnot (100 %)
- Kuntayhtymät:
  - o Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä (2,00 %)
  - o Varsinais-Suomen liitto (0,63 %)
- Lisäksi kunnalla on neljä osakkuusyhteisöä, jotka on yhdistelty vuodesta 2018 alkaen konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä:
  - o Asunto Oy Halavanpuisto (omistus 30,77 %),
  - o As Oy Hannunportti (22,86 %)
  - o Kiinteistö Oy Auran Tuulenpuisto (26,43 %)
  - o Kiinteistö Oy Auran Puusepänpuisto (25,85 % A-osakkeista)

Konserniohjauksesta annetaan määräykset kunnan hallintosäännössä. Kiinteistöyhtiöiden hallitukseen kunnanhallitus on nimennyt edustajansa. Konsernikokonaisuutta tarkastellaan osana talouden tasapainottamisohjelmaa.

KIINTEISTÖOSAKEYHTIÖITÄ KOSKEVAT TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Tavoitetaso / seuranta	Mittari / tunnusluku
Yhtiöiden kaikki kulut katetaan vuokratuotoilla.	Tilinpäätös ylijäämäinen	Tilikauden ylijäämä euroa
Peruskorjauksen toteuttaminen kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kustannukset saadaan kattettua vuokratuloilla	Talous tasapainossa

1.7. Konserniohjeet ja tavoitteet

1.7.1. Vuoden 2025 talousarvio

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 17.6.2024 kunnan talouden tasapainottamisesta vuosille 2024 – 2026. Tasapainotusohjelman mukaan tulonlisäyksiä tehdään vuoden 2026 loppuun mennessä yhteensä 185 000 euroa. Ensi vuonna tuloja on määrä saada lisää vähintään 40 000 euroa. Veroprosenttien korotuksia

harkitaan vasta vuodelle 2026. Henkilöstömenoja tulee vähentää vuoden 2026 loppuun mennessä 670 000 euroa. Ensi vuotta koskee 270 000 euron kulujen pienennys sisältäen sopimuskorotukset. Säästöt tapahtuvat henkilöstön vapaaehtoisten talkoovapaiden, lomarahojen vaihtamisen vapaiksi tai vapaaehtoisten lomautusten kautta sekä sairauspoissaolojen vähentämisellä, työhyvinvoinnin lisäämisellä sekä joillakin pienillä toiminnallisilla muutoksilla. Palveluiden ostoissa suurin vaikutus on ruoka- ja siivouspalveluiden optimoinnilla. Myös kansalaisopiston kurssimäärää joudutaan pudottamaan. Kirjaston aineistoihin kohdistuu 7 000 euron leikkaus ensi vuonna, kunnan myöntämiä avustuksia leikataan 15 prosenttia tämän vuoden tuesta. Kotihoidontuen kuntalisää ei jatketa enää kokeiluvuosien jälkeen. Luottamushenkilöt osallistuvat talokoiisiin pitämällä kokouksia ilman kokouspalkkiota. Investointitasoa pudotetaan 150 000 euroa.

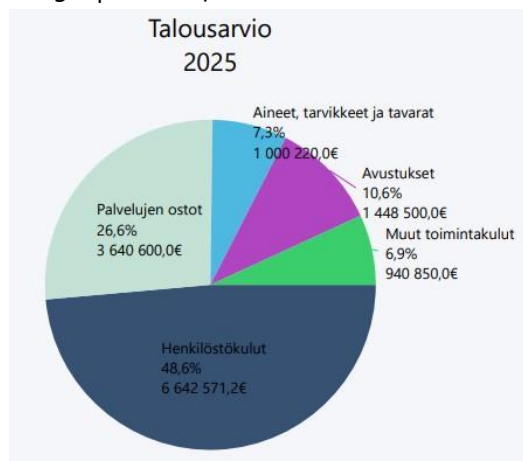
Vuoden 2025 talousarvio- ja taloussuunnitelmavuodet 2026–2027 perustuvat hallintokuntien tekemiin esityksiin sekä kunnanjohtajan tekemiin tarkennuksiin. Kunnanhallitus käsittelee talousarviota marraskuun kokouksessaan.

Kunnan verokertymät on arvioitu kuntaliiton laatiman verokehikon mukaisesti. Tuloveroprosenttina on käytetty 8,90. Kiinteistöveroprosentit säilyivät samoina kuin vuonna 2024 ja ovat: yleinen kiinteistövero 1,20 %, vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero 0,60 %, muiden kuin vakinaisten asuinrakennusten kiinteistövero 1,20 %, yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero 0,00 % sekä yleisen maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 prosenttia. Voimalaitoksia verotetaan 3,00 prosentilla, mikäli niitä perutetaan Auraan.

Talousarviossa on yleisperusteluosan lisäksi käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Käyttötalous- ja investointiosa ohjaavat toimintaa. Asetetut tavoitteet ovat sitovia ja niistä voidaan poiketa vain valtuuston päätöksellä. Myönnettyt määrärahat ovat sitovia annettuun summaan tehtävätsolla siten, että määrärahoja ei saa ylittää. Toimielinten on seurattava oman toimintansa ja taloutensa kehitystä vuoden 2024 aikana erityisen tarkasti ja tehtävä nopeita korjausliikkeitä, mikäli myönnetty määrärahat näyttävät ylittyvän. Talousarvioon arvioidut tulokertymät sen sijaan saavat ylittyä.

Talousarvio turvaa kunnan palveluiden tuottamisen. Käyttötalouden kokonaismenot vuonna 2025 ovat arvioon mukaan -13 616 581 euroa. Kustannusten nousuprosentti vuoden 2024 talousarviosta on 3,3. Vuosikate on 454 397 euroa, poistot -1 034 297 euroa ja tilikauden alijäämä - 579 900 euroa. Kunnan lainamäärä nousee tilikauden aikana lähes miljoona euroa.

Toimintatuotot ovat yhteensä 2 865 955 euroa. Toimintatuotot kasvavat talouden tasapainottamisohjelmaan sisältyvien omaisuuden myyntien avulla noin 300 000 euroa. Kunnan lainakannaksi arvioidaan vuoden 2025 lopulla 10 400 000 euroa. Investointimenot ovat 980 000 euroa.

Kulujakauma talousarviossa 2025.

1.7.2. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

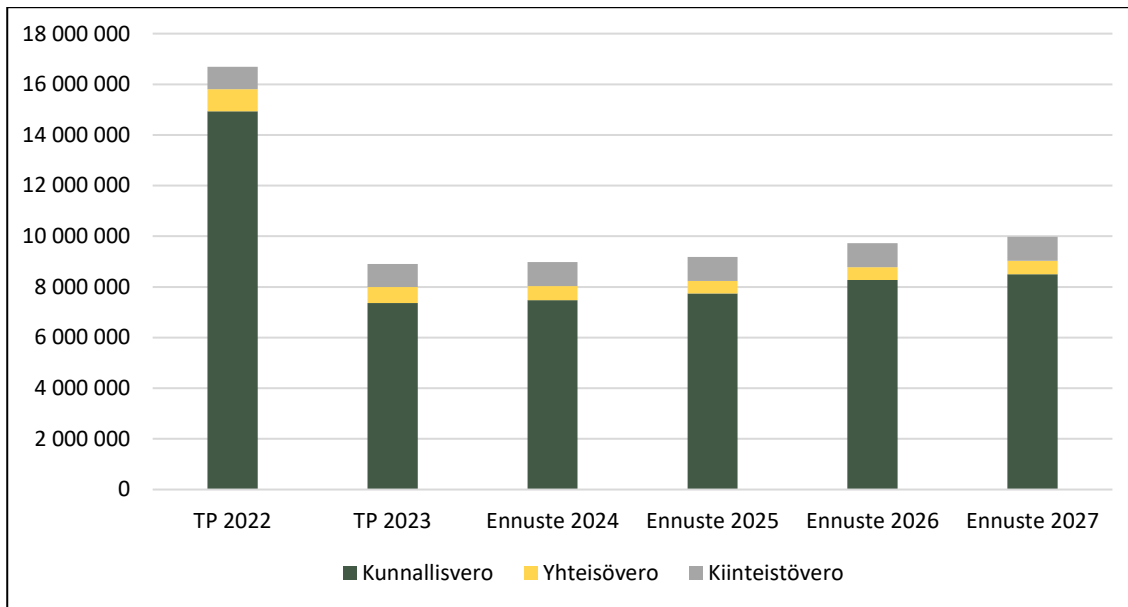
Kunnan tuloveroprosentti on 8,90, mutta efektiivinen kunnallisveroaste on 7,05 % vuonna 2025. Syyskuun loppuun mennessä tuloverokertymä oli 5 432 822 euroa. Kiinteistöveroja oli kertynyt 750 934 euroa ja yhteisöveroja 399 934 euroa. Verotuotto oli yhteensä 6 582 985 euroa. Loppuvuoden veroennuste näyttää heikenevää verokertymää. Arvioitu kokonaisverokertymä vuodelta 2024 on 8 724 000 euroa, kun talousarvioon on arvioitu 8 980 000 euroa.

Auran kunnan verotulot ovat kehittyneet ja arvioidaan kehittyvän seuraavasti:

VEROTULOJEN ERITTELY

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnallisvero	14 935 180	7 361 413	7 481 000	7 748 000	8 274 000	8 498 000
Osuus yhteisöverosta	872 986	630 306	555 000	486 000	511 000	538 000
Kiinteistövero	885 767	913 922	944 000	944 000	943 000	943 000
Verotulot yhteensä	16 693 933	8 905 641	8 980 000	9 178 000	9 728 000	9 979 000

VEROTULOENNUSTE LAJEITTAIN

Vuonna 2025 peruspalvelujen valtionosuutta on arvioitu saatavan 1 176 193 euroa. Kunnalle maksetaan verotulojen menetyksen kompensatiota 333 536 euroa ja verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta 1 640 403 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus on negatiivinen -963 108 euroa, ja siten vähentää valtionosuuden muita maksettavia osia. Valtionosuudet vuodelle 2025 kokonaisuutena ovat 2 187 023 euroa.

Suunnitelmavuosille 2026–2027 valtionosuuden määrää ei ole vielä arvioitu valtiovarainministeriön eikä Kuntaliiton toimesta. Talousarvioon on nyt arvioitu valtionosuuksien pysyvän suunnilleen samassa tasossa kuin vuonna 2025. Valtionosuuksia koskevan uudistuksen voimaantuloa on siirretty vuodelta eteenpäin, eli uudistus olisi tulossa voimaan vuoden 2027 alusta alkaen.

Valtionosuudet on maksettu ja arvioitu kertyvän kunnalle seuraavasti:

VALTIONOSUUDET

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Peruspalvelujen valtionosuus	4 105 670	1 530 546	812 000	1 176 193	800 000	800 000
Verot. perustuva v.os. tasaus	1 901 268	1 672 272	1 585 000	1 640 402	1 500 000	1 500 000
Opetus- ja kulttuurimin. v.os.	-728 739	-771 464	-973 121	-963 108	-1 000 000	-1 000 000
Verotulomenetyksen korvaus	2 204 435	661 632	660 000	333 536	600 000	600 000
Valtionosuudet yhteensä	7 482 634	3 092 986	2 083 879	2 187 023	1 900 000	1 900 000

1.8. Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset**1.8.1. Kuntalain sääntely talouden tasapainottamisen suhteen**

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio sisältää yleisperustelut, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosion sekä investointi- ja rahoitusosan.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kuntalain 118 §:ssä on säädetty erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Sen mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Kunnan talousarviolla ja -suunnitelmalla on kolme päätehtävää. Siinä asetetaan palvelutoimintaa ja investointeja koskevat tavoitteet. Meno- ja tuloarviot budjetoidaan eri tehtäville. Lisäksi siinä osoitetaan, miten varsinainen toiminta rahoitetaan.

1.8.2. Talousarvion hyväksyminen ja sen noudattaminen

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kunnanhallitus sen täytäntöönpano-ohjeineen lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi. Kunnanhallitus tai lautakunta päättää sen jälkeen käyttösunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava

käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösuunnitelmilla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet.

Määrärahojen käyttöä, henkilöstön palkkaamista yms. koskevia rajoituksia tai määräyksiä annetaan kunnanhallituksen erikseen antamissa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Täytäntöönpano-ohjeissa määritellään myös viranhaltijoiden vuosittaiset hankintavaltuusrajat.

KUNNANHALLITUKSEN LAINANOTTOVALTUUDET

Valtuusto määrittelee kunnanhallituksen päätösvallassa olevien talousarviolainojen suuruudeksi viisi miljoonaa euroa. Kunnanhallituksella on valtuudet ottaa lainoitusta kunnan rahoituksen turvaamiseksi valtuuston aiemmin päättämien limiittien mukaisesti.

1.8.3. Talousarvion sitovuus

MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN SITOVUUS JA TALOUSARVION MUUTTAMINEN

Talousarvio on sitova kunnanvaltuuston hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden sekä niiden edellyttäminen määrärahojen ja tuloarvioiden osalta. Määrärahojen sitovuustaso on seuraavanlainen:

- kustannuspaikka: toimialajohtaja voi tehdä vastuualueensa esihenkilön esityksestä kustannuspaikkojen välillä määrärahasiirtoja, mutta määrärahojen kokonaisuus ei saa ylittyä.
- vastuuyksikkö 1: toimielin (lautakunta ja kunnanhallitus) voi tehdä vastuuyksikkö no 1 välisiä muutoksia tehtävän sisällä
- tehtävä: valtuusto päättää muutoksista ja kaikista käyttötalouden tai investointimenojen ylityksistä tai merkittävät tuloarvioiden alitukset.

Määrärahamuutoksista tehdään aina kirjalliset päätökset ja valtuustoa alemmat päätökset annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle ja kirjanpitoon. Talousarvion muutosten esittämisoikeus ja -velvollisuus koskee samalla tavoin sekä määrärahoja että tavoitteita. Talousarviomuutokset on pyrittävä tekemään talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Jos sitovan määrärahan ylityksellä tai sitovan tuloarvion alituksella on oleellista vaikutusta tilikauden tulokseen, ne on vietävä muutoksina valtuustoon hyväksyttäväksi myös tilikauden jälkeen, ennen kuin tilinpäätös annetaan tilintarkastajille tarkastettavaksi. Jos vaikutus ei ole oleellinen, voidaan poikkeamat esittää vasta tilinpäätöksessä.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen kirjanpito tulee eriyttää kunnan kirjanpidossa. Vesihuoltolaitoksesta on perustettu kirjanpidollinen taseyksikkö ja sille on laadittu talousarviossa kunnallisen liiketoiminnan tulos- ja taselaskelma. Hulevesi ei sisälly vesihuoltolaitoksen laskelmiin.

Investointiosan määrärahojen ja tuloarvioiden osalta *sitovuustaso* on kunnanvaltuustoon nähden vuoden 2025 talousarviossa hankeryhmittäinen.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN SITOVUUS

Jos tavoite on hyväksytty talousarvioon, se sitoo valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavoin kuin määräraha. Tämä talousarvio ja -suunnitelma on laadittu talousarvioasetelman mukaisella tehtävätasolla niin, että jokainen tehtäväalue alkaa sen keskeiset palvelutehtävät selvittävällä esittelyllä. Taloussuunnitelma sisältää tiedot toimintaympäristön muutoksista, toiminnan ja talouden yleisistä kehittämistavoitteista, toiminnan painopistealueista sekä suunnitelmakauden yksilöidystä tavoitteista.

2. KÄYTTÖTALOUS

2.1. Keskusvaalilautakunta

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Keskusvaalilautakunnan asettaminen ja tehtävät tulevat suoraan vaalilaista. Lautakunnan tehtävänä ovat niin valtiollisten kuin kunnallisten vaalien järjestämiseen liittyvät valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät. Vaalilain mukaan keskusvaalilautakunta ottaa itselleen sihteerin ja muun tarvittavan henkilökunnan.

Suunnitelmavuosilla järjestetään alue- ja kuntavaalit vuonna 2025 ja vuonna 2027 eduskuntavaalit. Lautakunnan tavoitteen mukaan kaikki vaalit saadaan toimitettua virheettömästi luomalla samalla positiivista kuntakuvaa äänestäjille.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Haasteena on ollut saada osaavaa henkilöstöä vain hyvin lyhyeen palvelussuhteeseen vaalien ajalle. Tehtävässä on aina onnistuttu, mutta pelkona on, ettei motivoitunutta henkilöstöä vaaleihin löydy.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Uuden toimintamallin luominen kahden eri vaalin samanaikaiseen toimittamiseen.

Talouden virtaa

2) Vaalit toimitetaan kustannustehokkaasti.

TALOUSLUVUT - VAALIT

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	7 210	17 600	0	0	-100 %	0	7 400
Toimintatuotot yht.	7 210	17 600	0	0	-100 %	0	7 400
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-10 975	-15 909	-10 600	-12 164	-24 %	0	-11 044
Palvelujen ostot	-1 935	-3 750	-3 250	-3 250	-13 %	0	-1 180
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 602	-1 050	-1 350	-1 350	+29 %	0	-830
Toimintakulut yht.	-14 512	-20 709	-15 200	-16 764	-19 %	0	-13 054
Toimintakate	-7 302	-3 109	-15 200	-16 764	+439 %	0	-5 654
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 302	-3 109	-15 200	-16 764	+439 %	0	-5 654

2.2.Tarkastuslautakunta

2.2.1. Tarkastustoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kunnan omaehtoisesta ulkoisesta valvonnasta vastaavat valtuuston valitsevat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestämisestä sekä arvioinnista, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa vastaavasti kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.

Kunnanvaltuusto on tammikuussa 2019 valinnut JHTT-tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n vuosien 2019–2024 hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii valtuuston vuosiksi 2019–2024 valitsema JHT-tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksien seuranta.

Lautakunnan jäsenet osallistuvat tarkastuslautakunnalle suunnatuille koulutuspäiville sekä kunnan sisäiseen koulutukseen.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii hallintotoimiston palkkasihteerä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että kunnan oma sisäinen valvonta sekä tarkastuslautakunnan että JHT – tilintarkastajan suorittama ulkoinen valvonta muodostavat kattavan valvontajärjestelmän, jotta voidaan suorittaa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi organisaation kaikilla tasoilla.

Tiedon virtaa

2) Suoritetaan asiakaslähtöinen, tuloksellinen hallinnon ja talouden tarkastus kunnassa. Kunta asettaa organisaationa konkreettiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja organisaation kaikilla tasoilla suoritetaan omaehtoista itsearviointia ja sen perusteella tehdään kokonaisanalyysi siitä, miten toiminta on vastannut asetettuja tavoitteita ja tuleeko tavoitteita ja toimintaprosesseja muuttaa.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Tarkastuslautakunta laatii työnsä perustaksi ohjeellisen arviointisuunnitelman. Tilintarkastaja valmistelee ja esittää tarkastuslautakunnalle tiedoksi toimikauttaan koskevan tarkastussuunnitelman ja tilikautta koskevan työohjelman.

TALOUSLUVUT - TARKASTUSTOIMI

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-6 405	-6 301	-5 500	-5 670	-10 %	-6 170	-6 790
Palvelujen ostot	-9 532	-9 930	-11 800	-11 800	+19 %	-12 000	-12 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17	-20	-100	-100	+400 %	-100	-120
Muut toimintakulut	-23	0	0	0	-	-100	-50
Toimintakulut yht.	-15 976	-16 251	-17 400	-17 570	+8 %	-18 370	-19 060
Toimintakate	-15 976	-16 251	-17 400	-17 570	+8 %	-18 370	-19 060
Tilikauden yli-/alijäämä	-15 976	-16 251	-17 400	-17 570	+8 %	-18 370	-19 060

2.3.Kunnanhallitus

2.3.1. Toimielin yhteensä

TALOUSLUVUT - KUNNANHALLITUS

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	101 372	37 050	132 100	12 100	-67 %	32 800	3 200
Tuet ja avustukset	5 483	25 000	88 800	88 800	+255 %	36 000	37 000
Vuokratuotot	7 810	440	0	0	-100 %	0	0
Muut toimintatuotot	809	0	0	390 000	-	200 000	200 000
Toimintatuotot yht.	115 475	62 490	220 900	490 900	-	268 800	240 200
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-681 410	-709 433	-661 462	-677 994	-4 %	-537 377	-564 832
Palvelujen ostot	-581 419	-586 130	-1 098 650	-1 059 400	+81 %	-1 122 500	-1 146 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 096	-11 900	-38 600	-34 800	+192 %	-17 650	-20 800
Avustukset	-181 757	-180 000	-262 800	-262 800	+46 %	-207 400	-250 300
Vuokratulut	-34 468	-1 200	-700	0	-100 %	-700	-700
Muut toimintakulut	-44 063	-23 100	-25 710	-21 710	-6 %	-25 200	-23 900
Toimintakulut yht.	-1 545 213	-1 511 763	-2 087 922	-2 056 704	+36 %	-1 910 827	-2 007 012
Toimintakate	-1 429 738	-1 449 273	-1 867 022	-1 565 804	+8 %	-1 642 027	-1 766 812
Poistot ja arvonalentumiset	-12 000	-6 090	0	-5 100	-16 %	-5 100	-5 050
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 429 738	-1 449 273	-1 867 022	-1 565 804	+8 %	-1 642 027	-1 766 812

2.3.2. Keskushallinto

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kuntalain mukaan kunnassa on valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Keskushallinnon alla toimivat kunnanvaltuusto ja -hallitus. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Keskeisimmät tehtävät ovat kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen ja kunnan toimintakyvyn ylläpitäminen.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Kunnan taloudessa ja toiminnassa tapahtuu jatkuvasti merkittäviä muutoksia. TE-palveluiden siirtäminen kuntien toiminnaksi vuoden 2025 alusta tuo muutoksia kaikkien kuntien toimintaan. Julkisen talouden tasapainoa haetaan kaikilla hallinnon tasoilla ja vain niukkuutta on jaossa. Pienten kuntien on tiivistettävä yhteistyötä elinvoimansa ja resurssien turvaamiseksi.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Strategian läpivienti.

Läpivientisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen.

Toteutuneita toimenpiteitä 5 kpl.

2) Kuntalaisten osallistaminen.

Äänestysaktiivisuus osallistuvassa budjetoinnissa.

Vähintään 100 kuntalaista äänestää osallistavan budjetoinnin kohdetta.

Tiedon virtaa

3) Valmisteluviestintään panostetaan. Luodaan käytänteet valmistelusta viestimiselle.

Terveyden virtaa

4) Uusien luottamushenkilöiden perehdyttäminen: koulutuksiin osallistumisprosentti 90.

Talouden virtaa

5) Kunnan talous saadaan tasapainoon suunnittelukauden loppuun mennessä.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Kunnan laadukkaiden palvelujen turvaaminen kiristyvästä kuntataloudesta huolimatta. Kuntastrategian mukaan talousarvioon sisällytetään osallistuvan budjetoinnin osuus, joka toteutetaan asukkaiden toiveiden mukaan. Uusi kunnanvaltuusto aloittaa 1.6.2025.

TALOUSLUVUT - KESKUSHALLINTO

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	54 741	0	120 000	0	-	32 000	2 000
Tuet ja avustukset	476	0	0	0	-	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	390 000	-	200 000	200 000
Toimintatuotot yht.	55 217	0	120 000	390 000	-	232 000	202 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-158 429	-164 065	-156 010	-160 670	-2 %	-156 629	-172 035
Palvelujen ostot	-72 501	-49 980	-66 390	-65 390	+31 %	-58 440	-70 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 752	-3 330	-15 550	-14 550	+337 %	-6 050	-7 700
Avustukset	-1 899	-5 000	-5 000	-5 000	+0 %	-5 000	-4 500
Vuokratulot	-32 411	0	0	0	-	0	0
Muut toimintakulut	-17 400	-400	-3 250	-3 250	-	-3 300	-2 300
Toimintakulut yht.	-290 394	-222 775	-246 200	-248 860	+12 %	-229 419	-257 285
Toimintakate	-235 176	-222 775	-126 200	141 140	-163 %	2 581	-55 285
Tilikauden yli-/alijäämä	-235 176	-222 775	-126 200	141 140	-163 %	2 581	-55 285

2.3.3. Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto

TILIVELVOLLINEN JA TULOSVASTUULLINEN

Hallintojohtaja

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Hallintokunta suunnittelee ja toimeenpanee keskushallinnon johtamia strategiasta johdettuja kunnan talouteen, toimintaan ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Yksikön tehtävänä on varmistaa operatiivisella tasolla, että kunnan kaikissa yksiköissä on toimintavalmiudet ja riittävät resurssit kuntalaisten palveluiden tuottamiseen.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Nopeasti muuttuva toimintaympäristö tuo jatkuvaa haastetta ajan tasalla pysymiseen. Kuntien uuden tehtävät ja rajusti niukkenevat tulot aiheuttavat vahvaa painetta kuntatalouden hoitoon. Kunnan ruoka- ja siivouspalveluiden tuottaminen syyskuun alusta 2025 on valmistelussa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Vuosittaisen työhyvinvointikyselyn vastausprosentin nouseminen nousu 3 % edellisestä vuodesta

Terveyden virtaa

2) Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen: sairauspoissaolot päiviä / työntekijä < 20 pv/tt

3) Auran kunnan työpaikkaa suosittlevien työntekijöiden osuus nousu edellisestä vuodesta 3 %

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Tehtävässä työskentelee hallintojohtajan lisäksi talous- ja palkkahallinnossa kolme henkilöä, sihteeripalveluissa yksi henkilö ja tietohallinnossa yksi henkilö. Toimintayksikön haasteina ovat yhä laajentuva osaamisen tarve. Yksikön henkilöstösuunnitelman mukaisesti sijaistuksia on sovittu keskeisimpiin toimiston tehtäviin. Tietohallintoa kehitetään. Hallinnon prosesseja sujuvoitetaan ja tiedon kulkua parannetaan. Yhteistyötä tehdään naapurikunta Pöytyän kanssa etenkin ICT-palveluissa.

Koko kunnan henkilöstön osalta tavoitteena on työhyvinvoinnin edistäminen, koska laadukkaita kuntapalveluita voi tuottaa vain hyvinvoiva henkilöstö. Yhtenä mittarina käytetään sairauspoissaoloja, vaikka ne eivät suoraviivaisesti kerro koko totuutta. Pienessä organisaatiossa yksittäiset pitkät sairauslomat nostavat merkittävästi koko organisaation keskiarvoa. Vuosittain tehdään kunnan kaikille työntekijöille Keva:n työhyvinvointikysely, jonka tulosten perusteella työyhteisöjen toimintaa kehitetään. Keva:n kyselyn vastausprosentin nostaminen on henkilöstöhallinnon toisena tavoitteena. Kolmantena tavoitteena on työhyvinvointikyselyn kysymykseen ”suositteletko nykyistä työpaikkaasi tuttavillesi” kyllä vastaajien prosentuaalinen määrä. Suunnittelukaudella esihenkilötyöhön ja yhtenäisiin käytäntöihin panostetaan edelleen. Tiedonkulkua ja henkilöstön koulutusmahdollisuuksia on lisätty.

Työsuojeluorganisaatioon kuuluvat työsuojelupäällikön lisäksi henkilöstön valitsevat työsuojeluvaltuutetut. Työsuojelutoimikuntaan ovat edellisten lisäksi kuuluneet kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja. Työsuojelun tavoitteena vuodelle 2025 on työtapaturmien suhteen nollalinja.

TALOUSLUVUT - YLEIS-, TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	21 129	22 400	100	100	-100 %	800	1 200
Tuet ja avustukset	1 709	25 000	36 000	36 000	+44 %	36 000	37 000
Muut toimintatuotot	809	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	23 647	47 400	36 100	36 100	-24 %	36 800	38 200
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-407 242	-420 000	-382 166	-388 588	-7 %	-346 000	-352 946
Palvelujen ostot	-294 456	-337 350	-444 510	-406 260	+20 %	-462 710	-476 380
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 171	-5 970	-10 300	-7 500	+26 %	-10 400	-11 900
Avustukset	-7 921	-5 000	-1 600	-1 600	-68 %	-1 600	-5 000
Vuokratulot	-992	-1 200	-700	0	-100 %	-700	-700
Muut toimintakulut	-24 209	-22 200	-21 960	-17 960	-19 %	-21 900	-21 600
Toimintakulut yht.	-744 992	-791 720	-861 236	-821 908	+4 %	-843 310	-868 526
Toimintakate	-721 344	-744 320	-825 136	-785 808	+6 %	-806 510	-830 326
Poistot ja arvonalentumiset	-12 000	-6 090	0	-5 100	-16 %	-5 100	-5 050
Tilikauden yli-/alijäämä	-721 344	-744 320	-825 136	-785 808	+6 %	-806 510	-830 326

2.3.4. Elinkeinotoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Tehtäväalue vastaa kunnan elinvoimaisuuden kehittämisen haasteeseen, joka nousee kuntastrategiasta. Elinvoimaohjelma ohjaa osaltaan yksikön resurssin kohdentamista. Keskeistä on yrittäjyyden toimintaedellytysten turvaaminen, vuoropuhelu yritysten ja kunnan välillä ja työpaikkojen ylläpitäminen sekä edellytysten luominen uusien työpaikkojen synnylle. Tehtävää hoitaa yrityskoordinaattori, jonka palkka kohdentuu kokonaan tähän tehtävään. Lisäksi viestintäsihteerin palkkauskustannuksista puolet kohdistuu tehtävälle.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Vuoden 2025 keskeisenä tavoitteena on Auranportin yritysalueen kehittäminen ja uusien yritysten sijoittuminen alueelle. Suurimpana muutoksena toimintaympäristössä voidaan nähdä TE-uudistus. Auran kunta kuuluu Turun työllisyysalueeseen. Lähipalveluita Auralle tulee tuottamaan Loimaan kaupunki.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Vahvistamme työn ideoivaa kulttuuria kuulemalla säännöllisesti yrittäjien ja elinkeinoelämän ideoita ja ajatuksia yrityspalveluiden kehittämisessä. Tavoitteena vähintään kaksi yrityskontaktia viikossa
- 2) Auranportin yritysalueen kehittäminen yhteistyössä alueella jo toimivien yritysten kanssa.

Tavoitteina

- *toimivat alueelliset alihankintaketjut ja
- *vähintään kaksi uutta työnantajayritystä alueelle.

Tiedon virtaa

- 3) Valmistelumme on avointa ja vuorovaikutteista.

Tavoitteina

kuukausittain ja tarvittaessa ilmestyvä elinkeinopalveluiden uutiskirje yrittäjille elinvoimatyöryhmän roolin vahvistaminen kunnan elinkeinotoimintaa ohjaavana poikkihallinnollisena työryhmänä
yritysvaikutusten arviointimallin noudattaminen valmistelussa ja kaikkien toimielinten toiminnassa ostolaskudatan aktiivinen seuraaminen ja siitä viestiminen.

- 4) Yrittäjyyskasvatuspolun mallintaminen. Tavoitteena nuorten tietoisuuden lisääminen yrittäjyydestä.

Terveyden virtaa

- 5) Huolehdimme henkilöstömme osaamisen, motivaation ja hyvinvoinnin ylläpitämisestä.

Tavoitteena positiivinen viestintä kunnasta ja kunnan työntekijöistä. Auran kunnan työnantajaprofiilin luominen Linkedl-alustalle.

Talouden virtaa

- 6) Vahvistamme vakaan kuntatalouden.

Tavoitteena elinvoimaisuuden ja vetovoiman kehittäminen, uusien yritysten määrä + 15 kpl

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Toiminnan painopisteenä on yritysten sijoittumispalveluiden vahvistaminen, yrittäjyyskasvatuspolun mallintaminen sekä kunnan hankintapolitiikan kehittäminen entistä yrittäjäystävällisempään suuntaan.

TALOUSLUVUT - ELINKEINOTOIMI

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	25 502	14 650	12 000	12 000	-18 %	0	0
Tuet ja avustukset	3 298	0	52 800	52 800	-	0	0
Vuokratuotot	7 810	440	0	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot yht.	36 610	15 090	64 800	64 800	+329 %	0	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-115 739	-125 368	-114 566	-118 006	-6 %	-34 748	-39 851
Palvelujen ostot	-129 737	-115 800	-115 900	-115 900	+0 %	-37 500	-35 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 165	-2 600	-12 750	-12 750	+390 %	-1 200	-1 200
Avustukset	-800	0	-800	-800	-	-800	-800
Vuokratulut	-1 065	0	0	0	-	0	0
Muut toimintakulut	-2 453	-500	-500	-500	+0 %	0	0
Toimintakulut yht.	-253 958	-244 268	-244 516	-247 956	+2 %	-74 248	-77 351
Toimintakate	-217 348	-229 178	-179 716	-183 156	-20 %	-74 248	-77 351
Tilikauden yli-/alijäämä	-217 348	-229 178	-179 716	-183 156	-20 %	-74 248	-77 351

2.3.5. TE-palvelut

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

TE-24 -uudistus tuo palvelut lähemmäs kuntalaisia. Työllistyminen on helpompaa, kun paikallinen asiantuntemus voidaan yhdistää työllistymistä tukeviin muihin palveluihin.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

TE-palvelut siirtyvät 1.1.2025 valtiolta kuntien vastuulle. Auran kunnan lähipalvelut tuotetaan Loimaan kaupungin organisaatiosta ja erikoispalvelut Turun kaupungin organisaatiosta.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Asiakkaiden palvelut tuotetaan helposti saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti. Palvelupiste toimii Aurassa vähintään kaksi päivää kuukaudessa.

Terveyden virtaa

2) Lähipalvelupiste toimii Auran kunnan alueella säännöllisesti ja tavoittaa palveluntarvitsijoista yli 80 %.

Talouden virtaa

3) Työttömyys vähenee kunnassa. TE-palveluiden asiakkaat saavat itselleen sopivia polkuja, joilla pääsee etenemään kohti työllistymistä. Työttömyys alenee suunnitelmavuosien aikana selvästi.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Uuden toimintamallin käynnistyminen ja laadukkaiden palveluiden tuottaminen asiakkaille.

TALOUSLUVUT - TE-PALVELUT

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	0	0	-8 720	-10 730	-	0	0
Palvelujen ostot	-2 725	0	-329 000	-329 000	-	-360 000	-360 000
Avustukset	-171 137	-170 000	-255 400	-255 400	+50 %	-200 000	-240 000
Toimintakulut yht.	-173 862	-170 000	-593 120	-595 130	+250 %	-560 000	-600 000
Toimintakate	-173 862	-170 000	-593 120	-595 130	+250 %	-560 000	-600 000
Tilikauden yli-/alijäämä	-173 862	-170 000	-593 120	-595 130	+250 %	-560 000	-600 000

2.3.6. Kaavoitustoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Sopusuhtaisen, viihtyisän ja turvallisen yhdyskuntarakenteen luominen kaavoituksen avulla. Eri maankäyttötarpeet sovitetaan toimivaksi kokonaisuudeksi ja kunnan yleisilme on viihtyisä.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Uusi MAL -ohjelma astuu voimaan vuoden alusta alkaen. Myös maakuntakaavan ja -strategian päivitystyöt alkavat, jotka vaikuttavat myös Auran kunnan maankäyttöön ja suunnitteluun.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Joustava ja kustannustehokas kaavojen valmistuminen, pienet kaavamuutokset ja pienet asemakaavan osat valmistuvat alle 10 kk.

2) Tonttivaranto vastaa vähintään viiden vuoden tarpeita.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Kunnalla on yhteistyösopimus aluearkkitehdin työpanoksesta Pöytyän kunnan kanssa. Osayleiskaava kattaa suuren osan kunnan pinta-alasta. Vanhoja asemakaavoja päivitetään ja mahdollisille uusille asuin- ja yrityalueille käynnistetään kaavoitusprosesseja tarpeen mukaan

TALOUSLUVUT - KAAVOITUSTOIMI

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-82 000	-83 000	-142 850	-142 850	+72 %	-203 850	-203 850
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut yht.	-82 007	-83 000	-142 850	-142 850	+72 %	-203 850	-203 850
Toimintakate	-82 007	-83 000	-142 850	-142 850	+72 %	-203 850	-203 850
Tilikauden yli-/alijäämä	-82 007	-83 000	-142 850	-142 850	+72 %	-203 850	-203 850

2.4.Sivistyslautakunta

2.4.1. Toimielin yhteensä

TALOUSLUVUT - SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	327 856	179 400	186 250	186 250	+4 %	178 250	178 250
Maksutuotot	130 248	156 000	112 000	112 000	-28 %	108 000	98 000
Tuet ja avustukset	136 469	40 000	35 000	35 000	-13 %	35 000	0
Vuokratuotot	2 903	0	0	0	-	0	0
Muut toimintatuotot	4 832	6 000	6 000	6 000	+0 %	6 000	6 000
Toimintatuotot yht.	602 307	381 400	339 250	339 250	-11 %	327 250	282 250
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-5 200 308	-5 350 101	-5 226 409	-5 268 576	-2 %	-5 318 523	-5 364 489
Palvelujen ostot	-1 524 430	-1 569 990	-1 522 760	-1 452 610	-7 %	-1 540 730	-1 516 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-213 056	-209 170	-195 500	-194 200	-7 %	-196 600	-195 200
Avustukset	-1 200 415	-1 200 000	-1 150 000	-1 140 000	-5 %	-1 150 000	-1 150 000
Vuokratulut	-23 947	-45 800	-47 980	-47 980	+5 %	-48 660	-48 180
Muut toimintakulut	-34 827	-6 500	-6 700	-6 700	+3 %	-6 900	-6 850
Toimintakulut yht.	-8 196 984	-8 381 561	-8 149 349	-8 110 066	-3 %	-8 261 413	-8 281 319
Toimintakate	-7 594 677	-8 000 161	-7 810 099	-7 770 816	-3 %	-7 934 163	-7 999 069
Poistot ja arvonalentumiset	-11 085	-1 250	0	-22 683	-	-21 020	-21 020
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 594 677	-8 000 161	-7 810 099	-7 770 816	-3 %	-7 934 163	-7 999 069

2.4.2. Sivistystoimen hallinto

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tuottaa laadukkaita perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluita lapsille sekä tukea kuntalaisten hyvinvointia ja tuottaa kirjastopalveluita.

Sivistystoimen palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä ja helposti saavutettavissa. Asiakas saa palvelujen käyttöön tarvitsemansa tuen henkilökunnalta.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Lautakunnan esittelijänä toimii hyvinvointijohtaja. Tehtävätason esihenkilöt valmistelevat lautakunnan päätettävät asiat lautakunnalle. Hyvinvointijohtajan tehtäviin kuuluu myös kunnan hyvinvointitehtävän johtaminen ja koordinointi.

Perusopetuksen toiminta on yhden hallinnon alaista. Yhtenäiskoulun johtamisesta vastaavat rehtori ja apulaisrehtori. Kirkonkulman koulun johtamisesta vastaavat rehtori ja koululla toimiva vastuuopettaja. Kirjaston johtamisesta vastaa kirjastotoimenjohtaja, jonka työpanoksesta myydään sopimuksen mukaisesti 50 % Pöytyän kunnalle. Varhaiskasvatuspalvelujen johtamisesta vastaa varhaiskasvatuspäällikkö. Hänen alaisuudessaan työskentelee myös vastaava varhaiskasvatuksenopettaja, joka toimii esiopetuksen esihenkilönä.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Sivistyslautakunnan merkitys kasvaa kuntalaisten hyvinvointia tuottavana organisaationa. Sivistyspalvelujen laadun ylläpitäminen peruspalveluissa on tärkeää varmistaa, vaikka resurssit niukkenevat. Niin lautakunnalta kuin henkilökunnaltakin edellytetään uudenlaista ajattelua, rohkeaa kokeilua ja työtä pelkäämätöntä asennetta, joilla vastataan tulevaisuuden haasteisiin. Hallinnon tehtävänä on tukea johtamista ja muuta työtä kaikissa lautakunnan alaisissa tehtävissä ja varmistaa, että työn tekemiselle on riittävät resurssit.

TALOUSLUVUT - SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	183	0	35 000	35 000	-	35 000	0
Toimintatuotot yht.	183	0	35 000	35 000	-	35 000	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-50 517	-48 416	-52 385	-53 965	+11 %	-53 965	-53 965
Palvelujen ostot	-2 874	-6 150	-6 250	-6 250	+2 %	-6 300	-1 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 869	-1 000	-1 000	-1 000	+0 %	-1 000	-1 000
Muut toimintakulut	-69	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut yht.	-57 329	-55 566	-59 635	-61 215	+10 %	-61 265	-56 265
Toimintakate	-57 146	-55 566	-24 635	-26 215	-53 %	-26 265	-56 265
Tilikauden yli-/alijäämä	-57 146	-55 566	-24 635	-26 215	-53 %	-26 265	-56 265

2.4.3. Perusopetus

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Perusopetus luo hyvät edellytykset kasvamiselle ja oppimiselle. Kouluissa työskennellään myönteisessä työyhteisössä, joka hyväksyy erilaisuuden ja tukee tervettä itsetuntoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamisen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Koulut tekevät monipuolista yhteistyötä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Valmistelu ja päätöksenteko pidetään avoimena ja vuorovaikutteisena; mm. esityslistat ja muistiot ovat henkilökunnan saatavilla (Teams), info-tv, viikko- ja kuukausitiedotteet

Tehtävä sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt: Perusopetus Yhtenäiskoulu; Hallinto ja jakamattomat erät, Opetustoiminta, Kouluruokailu, Kuljetukset, Muu oppilashuolto, Kiinteistönhoito, Kirkonkulman koulu; Hallinto ja jakamattomat erät, Opetustoiminta, Kouluruokailu, Kuljetukset, Muu oppilashuolto, Kiinteistönhoito, Aamu- ja iltapäivätoiminta.

Tehtävän palveluksessa on yhteensä noin 60 henkilöä.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Vuonna 2025 talouden säästötavoitteisiin vastataan mm. tehostetuin sijaisjärjestelyin. 1-3pv poissaolot hoidetaan pääsääntöisesti oto-tunteina ja jos otoihoitoja ei lukujärjestyksellisistä syistä ole, sisäisin järjestelyin. Yli 3 päivää pidempiin poissaoloihin palkataan ulkopuolinen sijainen. Rekryointitarpeet mietitään tarkasti. Kaikissa tilanteissa päätökset tehdään huomioiden kouluuyhteisön jäsenten ja ympäristön turvallisuus.

Henkilökunnan sairauspoissaoloja pyritään vähentämään varhaisella puuttumisella. Oppilaiden poissaoloja seurataan aiempaa suunnitelmallisemmin. Huolta herättävät ja luvattomat poissaolot selvitetään viipymättä. Selvittämättömät poissaolot selvitetään kodin ja koulun yhteistyönä.

Henkilöstön ja oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta edistetään yhteisin keskusteluin sekä myönteistä kiinnostumista ja yhteisöllisyyttä tukevalla kouluarjella. Kouluuyhteisössä painotetaan toisista välittämistä. Henkilöstön koulutukset kohdennetaan edellä mainittuihin asioihin. Ensisijaisesti kouluttaudutaan verkkovälitteisesti tai maksuttomissa tilaisuuksissa. Kannustetaan henkilöstöä kouluttautumaan myös omalla ajalla.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Terveyden virtaa

1) Hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen kouluuyhteisössä.

Hyvinvointikyselyt 4.-9.lk oppilaille, opettajille ja ohjaajille, kouluterveyskysely, kiusaamiskyselyt ja sosiogrammit: kiusaamisen nollatoleranssi.

Oppilaskunnan kokoontumiset: säännölliset kokoukset.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon kokoontumiset: säännölliset kokoukset.

Luokanvalvojan tunnit, tunne- ja turvataitokasvatussisältöjen toteuttaminen: kuukausittaisten tuntien toteuttaminen, yhteiset aiheet kaikilla valvontaluokilla.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen: yhteisen keskustelun ja henkilöstön tiimityöskentelyn lisääminen. Oppilaiden osallisuuden edistäminen oppilaskunta-, tukioppilas- ja kummitoiminnan avulla. Kannustamme toiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen.

Sitottava kouluuyhteistyö: uusi poissaoloihin puuttumisen malli ja kansalliset poissaololuokitukset käyttöön lv2024–25 alkaessa.

Lukuinnostuksen herättäminen: lukudiplomin suorittaminen, kirjaston lukuvinkkaukset, lukuvälitunnit, isojen ja pienten oppilaiden yhteiset lukuhetket, lukukisat ja muut lukemaan innostavat tempaukset. Kotien tietoisuuden lisääminen lukemisen tärkeydestä.

Yrityskylätoiminnan sopimuksen jatkaminen suunnitelmavuosina 2025–28. Yrittäjäyyskasvatuksen ja yritteliään asenteen vakiinnuttaminen osaksi koulun toimintaa eri luokka-asteilla, esimerkiksi alakoulussa Yrityssankari ja yläkoulussa Taloussankari.

Paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen. Perusopetuksen oppimisen tukea koskevat muutokset astuvat voimaan 1.8.2025.

Koulupäivän liikunnallistaminen: mm. välituntivälineiden lisääminen, pingisvälkät ja pingisturnaus, pyöräilyviikko, toiminnallisuuden lisääminen oppitunneille, liikunnalliset päivänavaukset

TALOUSLUVUT - PERUSOPETUS

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	247 012	137 000	146 000	146 000	+7 %	146 000	146 000
Maksutuotot	45 996	35 000	32 000	32 000	-9 %	30 000	30 000
Tuet ja avustukset	50 476	40 000	0	0	-100 %	0	0
Vuokratuotot	2 903	0	0	0	-	0	0
Muut toimintatuotot	442	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	346 829	212 000	178 000	178 000	-16 %	176 000	176 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 285 346	-3 448 151	-3 353 524	-3 361 222	-3 %	-3 436 864	-3 436 544
Palvelujen ostot	-1 281 651	-1 339 200	-1 304 700	-1 237 250	-8 %	-1 304 200	-1 304 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144 334	-142 050	-137 450	-136 150	-4 %	-137 150	-137 150
Avustukset	-2 280	0	0	0	-	0	0
Vuokratulut	-23 342	-45 000	-45 000	-45 000	+0 %	-45 000	-45 000
Muut toimintakulut	-11 820	-6 500	-6 700	-6 700	+3 %	-6 700	-6 700
Toimintakulut yht.	-4 748 772	-4 980 901	-4 847 374	-4 786 322	-4 %	-4 929 914	-4 929 594
Toimintakate	-4 401 944	-4 768 901	-4 669 374	-4 608 322	-3 %	-4 753 914	-4 753 594
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-17 673	-	-17 680	-17 680
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 401 944	-4 768 901	-4 669 374	-4 608 322	-3 %	-4 753 914	-4 753 594

2.4.4. Kirjastotoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kirjastotoimi edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, monipuolista lukutaitoa, tiedonhallintotaitoja ja lukemiskulttuuria, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä aktiivista kansalaisuutta. Kirjasto toimii kuntalaisten kohtaamis- ja tapahtumapaikkana, tukee osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Kokoelmien ajantasaisuudesta ja laadukkuudesta, palvelun asiakaslähtöisyydestä, henkilökunnan osaamisesta sekä laitteistojen ja ohjelmien ajantasaisuudesta pidetään huolta.

Kirjastotoimen palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä ja helposti saavutettavissa. Palveluita tuotetaan esteettömissä ja viihtyisissä tiloissa. Aukioloajoissa otetaan huomioon kaikkien asiakasryhmien tarpeet ja viikoittaista palveluaikaa sijoitetaan sekä aamuun että iltaan. Aukioloaikaa jatketaan omatoimisen aukiolon avulla. Asiakas saa palveluiden käyttöön tarvitsemansa tuen asiantuntevalta, koulutetulta ja helposti lähestyttävältä henkilökunnalta. Aineiston hankinnassa reagoidaan herkästi paikallisiin tarpeisiin.

Kirjasto tarjoaa kuntalaisten käyttöön kokoontumis- ja oleskelutilaa sekä järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Asiakkaita osallistetaan palveluiden suunnitteluun ja järjestämiseen. Kirjastotoimi tekee aktiivisesti yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kanssa ja verkostoituu alueen kirjastojen kanssa palveluiden kehittämiseksi. Osa kirjaston palveluista tuotetaan Loisto-kirjastojen seudullisena yhteistyönä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Tiedon virtaa

- 1) Digi- ja mobiiliratkaisujen hyödyntäminen palveluissa, e-aineiston lainat yli 400
- 2) Verkkokirjaston käyntejä yli 30 000
- 3) Helpot ja yhtäläiset mahdollisuudet saada palvelua: yhteistyön määrä kunnan kotihoidon kanssa, vähintään 10 asiakasta
- 4) Järjestetään kuntalaisia osallistavia tapahtumia vähintään 5
- 5) Tuotetaan 2 asiakaskyselyä, sekä sähköisenä että paperiversiona

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Kirjaston painopistealue on jatkossakin kouluyhteistyö, mihin sijainti koulun yhteydessä antaa erinomaiset mahdollisuudet. Koululaisille järjestetään säännöllisiä lainauskäyntejä, tiedonhaun ja kirjastonkäytön opastuksia sekä kirjavinkkauksia yhteistyössä koulun kanssa laaditun suunnitelman mukaisesti. Koululaiset suorittavat kirjaston laatimaa lukudiplomia luokka-asteilla 1.-9. Tavoitteena kouluyhteistyössä oppilaiden monilukutaidon tukeminen.

Kirjaston toiminnan ja sisältöjen avaamista jatketaan ja niitä markkinoidaan monikanavaisesti. Kirjaston kotalpalvelu jatkaa toimintaansa. Kirjasto kannustaa kuntastrategian mukaisesti kuntalaisia digitaalisten palveluiden käyttöön lisäämällä sähköisten aineistojen tarjontaa edistäen näin kuntalaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa. Kirjasto madaltaa kynnystä digitaalisten palveluiden käyttöön hankekumppanuudella Digi-taitoja maaseutukuntiin 2024-2025 -hankkeessa.

TALOUSLUVUT - KIRJASTOTOIMI

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	27 417	32 400	32 250	32 250	+0 %	32 250	32 250
Maksutuotot	-141	0	0	0	-	0	0
Tuet ja avustukset	596	0	0	0	-	0	0
Muut toimintatuotot	4 390	6 000	6 000	6 000	+0 %	6 000	6 000
Toimintatuotot yht.	32 262	38 400	38 250	38 250	+0 %	38 250	38 250
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-143 497	-144 646	-147 201	-151 631	+5 %	-151 631	-151 631
Palvelujen ostot	-30 389	-37 700	-43 150	-42 750	+13 %	-43 150	-43 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 342	-40 950	-34 900	-34 900	-15 %	-34 900	-34 900
Muut toimintakulut	-12	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut yht.	-213 240	-223 296	-225 251	-229 281	+3 %	-229 681	-229 681
Toimintakate	-180 978	-184 896	-187 001	-191 031	+3 %	-191 431	-191 431
Poistot ja arvonalentumiset	-11 085	-1 250	0	-1 670	+34 %	-1 670	-1 670
Tilikauden yli-/alijäämä	-180 978	-184 896	-187 001	-191 031	+3 %	-191 431	-191 431

2.4.5. Varhaiskasvatus ja esiopetus

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Laadukkaiden ja monipuolisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen järjestäminen yhteistyössä mm. huoltajien, yksityisten palveluntuottajien, perusopetuksen ja neuvolan kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat osaltaan lasten myönteistä kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä perheiden, kunnan eri tehtävääalueiden ja muiden tahojen kanssa.

Tehtävääalue sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt: Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat (palvelusetelituottajat), Päiväkoti Pääskynpesä, Päiväkoti Puukoulu, varhaiserityiskasvatus, perhepäivähoito, lasten kotihoidon tuki ja esiopetus.

Tehtävääalueella työskentelee yhteensä noin 45 henkilöä.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Perheille tarjotaan varhaiskasvatusta perhepäivähoidossa ja päiväkodissa. Perheet voivat valita lapselleen myös yksityisen varhaiskasvatuspaikan. Tähän tarkoitukseen kunta myöntää tulosidonnaisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin. Palvelusetelitoimintaa ohjaa Sivistyslautakunnan hyväksymä sääntökirja.

Vanhempien työaikojen sijoittuminen epätyypillisiin aikoihin lisääntyy jatkuvasti. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksessa tulee varautua ilta- ja mahdollisesti myös yö- ja viikonloppuhoidon järjestämiseen. Tällä hetkellä viikonloppuhoito on järjestetty perhepäivähoitona palkkaamalla perhepäivähoitajan sijainen ko. viikonloppuksi, koska tarve on vähäistä. Yöhoidon järjestämiseen ei tällä hetkellä ole tarvetta. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatusta on järjestettävä myös öisin ja viikonloppuisin, jos kunnassa on tarvetta, joten suunnitelma omana toimintana tapahtuvan varhaiskasvatuksen järjestämiseen myös öisin ja viikonloppuisin tulee laatia.

1.8.2022 voimaan tulleen perhevapaauudistuksen vaikutukset näkyvät tällä hetkellä siten, että varhaiskasvatukseen hakeutuu jonkin verran entistä nuorempia lapsia. Tulee myös varautua siihen, että lapsen oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, jos poissaolon aikana lapsen hoidosta maksetaan vanhempainrahaa, ja poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa.

Vuoden 2023 elokuun alusta varhaiskasvatuksessa oleville lapsille on tehtävä tehostetun/ erityisen tuen päätökset, jos lapsella on tarve tukeen, jota ei voida yleisessä tuessa tarjota. Päätökset valmistelee varhaiskasvatuksen erityisopettajien tiimi ja päätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö. Erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevien lasten määrä on hieman kasvanut viime vuosina. Varhaiskasvatuksessa on nähtävissä sosiaalisen tuen tarpeen kasvu. Varhaiserityiskasvatukseen onkin syytä edelleen panostaa. Tavoitteena on lisätä varhaista puuttumista ja tukitoimien aloittamista mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sekä huolehtia kaikista kunnan lapsista erityistarpeista huolimatta. Tähän työhön tarvitaan varhaiserityiskasvatuksen osaamisen lisäämistä.

Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja tarpeellinen päivitys on jatkuva prosessi, ja sitä tehdään vuosittain yhdessä henkilöstön ja huoltajien kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Tiedon virtaa

- 1) Lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen. Lasten kokemusten mittaaminen eri ikätasoisilla menetelmillä. Vanhempainraadintms. vaikutuskanavan perustaminen, osallisuuden kokemukset asiakaskyselyssä.
- 2) Lasten vaikutusmahdollisuudet varhaiskasvatuksen toimintaan lisääntyvät.

Vanhempien osallistuminen vanhempainiltoihin, osallisuuden kokemus kyselyssä 6/7.

3) Saumaton yhteistyö yksityisten toimijoiden kanssa. Yhteistyötapojen kehittäminen ja juurruttaminen. Yhteistyötapaamisia vähintään 6 kertaa/ vuosi.

Kunnan alueella toimivat perhepäivähoitajat osallistuvat perhepäivähoidon pedagogisen ohjauksen iltoihin.

4) Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen henkilöstön kanssa. Laadun arviointi.

5) Valssin arviot valitun kehittämiskohteen työkaluilla yli 4 (asteikko 1-7).

Terveyden virtaa

6) Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen. Henkilöstön oma arvio työkyvystään kehityskeskustelussa: arvio 1-5.

7) Kokemukset vähintään 4.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Henkilöstön työhyvinvoinnin peruspilari on hyvä johtaminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen muuttuvien työaikojen puristuksessa on myös tärkeää. Kehityskeskustelujen yhteydessä pohditaan työssä jaksamista ja johtajuutta. Keskustelujen perusteella kehitetään niin työyhteisöä kuin johtamistakin. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus tarvittaessa työnohjaukseen ja koulutukseen, joka tukee laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista ja ammattitaidon ylläpitämistä.

Hankerahoituksella perustettu konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi on osoittautunut tarpeelliseksi varhaisen tuen varmistamiseksi. Konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja on toiminut moniammatillisen verkostotyön koordinaattorina sekä pedagogisena ohjaajana mm. perhepäivähoitajille.

Kansallinen koulutuksenarviointikeskus (Karvi) julkaisi 1.8.2023 Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän (Valssi), jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvetoja sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen Valssin avulla aloitetaan vuoden 2025 aikana.

Yhteistyön syventäminen kunnan alueella toimivien yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien kanssa takaa yhdenvertaiset varhaiskasvatuksen palvelut riippumatta varhaiskasvatuspaikasta.

Aura on mukana Turun Seudun Opetustoimen Foorumi TSO:n varhaiskasvatusjaostossa, joka on varhaiskasvatusalan johtavien asiantuntijoiden yhteistyöverkosto. TSO:n varhaiskasvatusjaostossa työskennellään opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi varhaiskasvatuksessa. Yhteistyössä muiden kuntien kanssa järjestetään henkilökunnalle erilaisia koulutuksia mm. perhepäivähoitajien pedagogisen osaamisen vahvistamista.

TALOUSLUVUT - VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	53 427	10 000	8 000	8 000	-20 %	0	0
Maksutuotot	84 392	121 000	80 000	80 000	-34 %	78 000	68 000
Tuet ja avustukset	85 214	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	223 033	131 000	88 000	88 000	-33 %	78 000	68 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 720 948	-1 708 888	-1 673 300	-1 701 758	+0 %	-1 676 064	-1 722 349
Palvelujen ostot	-208 246	-186 940	-168 660	-166 360	-11 %	-187 080	-167 950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 511	-25 170	-22 150	-22 150	-12 %	-23 550	-22 150
Avustukset	-1 198 135	-1 200 000	-1 150 000	-1 140 000	-5 %	-1 150 000	-1 150 000
Vuokratulut	-606	-800	-2 980	-2 980	+273 %	-3 660	-3 180
Muut toimintakulut	-22 926	0	0	0	-	-200	-150
Toimintakulut yht.	-3 176 373	-3 121 798	-3 017 090	-3 033 248	-3 %	-3 040 554	-3 065 779
Toimintakate	-2 953 340	-2 990 798	-2 929 090	-2 945 248	-2 %	-2 962 554	-2 997 779
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-3 340	-	-1 670	-1 670
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 953 340	-2 990 798	-2 929 090	-2 945 248	-2 %	-2 962 554	-2 997 779

2.5.Vapaa-aikalautakunta

2.5.1. Toimielin yhteensä

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Vapaa-aikatoimi huolehtii kunnassa nuoriso-, liikunta- ja vapaa-aikapalveluista. Tilojen ja alueiden hoidosta vastaa tekninen toimi. Vapaa-aikatoimi vastaa myös Kulttuurisen nuorisokahvila Cafescon sekä Koivuniemen virkistysalueen käyttöön liittyvistä tehtävistä. Vapaa-aikalautakunnassa käydyn lähetekeskustelun pohjalta valmistellaan Koivuniemen virkistysalueen toiminnan ulkoistamista ulkopuoliselle toimijalle.

Nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen, nuoriso- ja liikuntatoimen monipuolisen harrastustoiminnan koordinointi, edistäminen ja tukeminen. Kulttuuripalvelujen mahdollistaminen. Toimintojen toteuttaminen yhteistyössä eri tahojen kanssa. Koivuniemen virkistysalueen kehittäminen sekä Kulttuurisen nuorisokahvila Cafescon aktiivinen käyttö.

Tehtävään ei sisälly alempia vastuuyksiköitä.

Vapaa-aikatoimessa on yksi vakituinen työntekijä (nuorisotyöntekijä). Lisäksi nuorisopalveluissa on osa-aikainen oppisopimusopiskelija sekä määräaikainen hyvinvointikoordinaattori. Tarvittaessa palkataan ohjajia tunti- ja hanketyöhön.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Auran kunta valittiin vuosiksi 2024–2025 neljän pilottikunnan joukkoon kehittämään Varhan ja kuntien välistä palveluketjua elintapaohjauksesta liikuntaneuvontaan. Kehittämistyötä vetää huhtikuussa 2024 määräaikaisessa toimessa aloittanut hyvinvointikoordinaattori. Koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseksi saatiin aluehallintoviraston hankerahoitusta 25 000 €. Hänen työsuhteensa jatkuu 31.12.2024 asti. Koulunuorisotyölle ei haettu jatkorahoitusta vuodelle 2025 johtuen osittain siitä, että tiukassa taloustilanteessa on punnittava tarkasti omarahoitusosuuksiin sidotut varat sekä siitä, että koulunuorisotyöntekijän integroituminen osaksi kouluyhteisöä ei onnistunut suunnitellulla tavalla.

Harrastamisen mallin kerhotoiminta jatkuu myös vuodelle 2025. ja Aluehallintovirasto myönsi rahoitusta 7000 € lukuvuodelle 2024–2025. Rahoituksella on katettu kerhojen ohjaus- ja materiaalikustannuksia. Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua liikuntapainotteiseen sporttikerhoon, kuvataidekerhoon sekä paikallisen kuntosaliryttäjän järjestämiin kuntosali- ja tanssipainotteisiin kerhoihin. Keskimäärin kerhoissa on käynyt 15 lasta ja nuorta ja tämä on tavoite myös vuonna 2025.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Pöytyän kunnan hallinnoimana ja toimintaan haetaan vuosittain valtionavustus. Etsivän nuorisotyöntekijän työajasta 40 % on suunnattu Auran kunnalle (kuntaosuus vuosittain noin 2000 €). Turun kaupungin hallinnoimaan Nuorisotyön

maakunnallinen koordinointi -hankkeeseen osallistutaan vuosittain 400 euron kuntaosuudella.

Auran, Pöytyän ja Oripään yhteinen nuorten työpajatoiminta on käynnistynyt vuoden 2024 alussa Pöytyän Taitotalolla. Toiminnan tukemiseksi haetaan vuosittain valtionavustus. Aurassa keskimäärin neljä nuorta vuodessa on ohjautunut työpajatoiminnan palveluihin, mutta TE-uudistuksen ja yleisesti kohonneen nuorten tuen tarpeen vuoksi määrä saattaa tulevana vuosina kasvaa. Kulut jaetaan seuraavasti: 50 % kunnan asukasmäärän mukaan ja 50 % asiakasmäärien mukaan. Vapaa-ajan budjettiin on varattu työpajatoiminnalle 7000 euroa.

Nuorisovaltuusto kokoontuu vuodessa vähintään neljä kertaa. Nuorisovaltuusto tuo tarvittaessa esille nuoria koskevia kehitysideoita, joita vie eteenpäin yhdessä nuorisotyöntekijän kanssa. Nuorisovaltuuston

edustaja osallistuu sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan kokouksiin. Nuorisovaltuuston toiminnasta vastaa nuorisotyöntekijä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Tiedon virtaa

1) Hyvinvointityön kehittäminen

Lapsivaikutusten arvioinnin prosessin käyttöönotto. Tavoitteena toteutuneita lapsivaikutusten arviointeja vähintään kaksi (2).

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistuminen. Tavoitteena hyväksytty ja käytössä oleva suunnitelma vuoden 2025 alusta alkaen.

Terveiden virtaa

2) Tarjoamme puitteita yhteiselle tekemiselle. Kehitämme Cafescon toimintaa. Kannustamme mukaan.

Cafescon avointen iltojen ja kerhotoimintojen kävijämäärät. Avoimessa nuorisotyössä ja kerhoissa ka. 100 osallistujaa per viikko.

Mopopajan toiminnan vakiinnuttaminen. Mopopajan säännölliset kokoontumiset. Tavoitteena 10 nuorta illassa.

Nuorten itse järjestämät tapahtumat. Tapahtumia kaksi toimintakauden aikana.

Tapahtumien järjestelyihin osallistuneiden nuorten määrä. Mukana olleita nuoria vähintään 10 toimintakauden aikana.

3) Vahvistamme osallisuutta ja torjumme yksinäisyyttä. Lisäämme kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia.

4) Yhteisöllisten ruokailujen järjestäminen yhteistyössä Liedon seurakunnan kanssa. Tavoitteena kahdeksan (8) toteutunutta ruokailua.

Asiakas- ja kuntalaiskyselyn tuottaminen koko vapaa-aikatoimialaa koskevana säännöllisesti syksyisin.

Kyselyssä nousseiden kehitysehdotusten valmistelu ja toteutus.

Omana toimintana tai yhteistyössä muiden kanssa järjestetyt toiminnot ja tapahtumat. Toteutuneita tapahtumia/ toimintoja viisi (5).

Kulttuuritoimen osio vuosittaisessa vapaa-aikatoimialan kyselyssä.

5) Kannustamme terveisiin elämäntapoihin ja liikunnallisuuteen.

Liikuntaneuvontaan Varhan elintapaohjauksen kautta ohjautuneet kuntalaiset. Tavoitteena viisi (5) asiakasta vuoden 2025 aikana.

Liikuntatoimen osio vuosittaisessa vapaa-aikatoimen kyselyssä.

Talouden virtaa

6) Koivuniemen virkistysalueen kehittäminen

Koivuniemen maankäytön suunnittelu ja vuokraus: yrittäjävetoiset palvelut

Asiakaskyselystä esille nousseiden kehitysehdotusten valmistelu ja toteutus

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

- Erytisnuorisotyöllisen työotteen kehittäminen ja siihen resursoiminen.
- Mopopajatoiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
- Kävijätilastojen kirjaaminen NuoDo-järjestelmään.
- Yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden ja hallintokuntien kanssa suunnitellaan toimintoja, joilla saadaan alueelle lisää palveluita parantamaan lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloja.
- Nuorten palveluiden toteuttaminen ja kehittäminen. Nuorten harrastustoimintaa kehitetään ajantasaiseksi, nuorten tarpeita vastaavaksi ja valtionavustusta niihin haetaan harkinnan mukaan myös jatkossa.
- Jalkautuvan työmuodon kehittäminen yhteistyössä Liedon seurakunnan ja naapurikuntien kanssa.
- Nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön kehittäminen edelleen.
- Koivuniemen virkistysalueen palveluiden ja ympäristön kehittäminen yrittäjävetoiseksi.

- Asiakas- ja kuntalaiskyselyä toteutetaan jatkossa vuosittain koko vapaa-aikatoimialaa

TALOUSLUVUT - VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	10 349	12 000	10 000	10 000	-17 %	12 000	12 000
Tuet ja avustukset	25 836	35 000	8 600	8 600	-75 %	4 500	4 500
Vuokratuotot	48	0	0	0	-	0	0
Muut toimintatuotot	6 040	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	42 274	47 000	18 600	18 600	-60 %	16 500	16 500
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-161 315	-189 050	-171 333	-168 799	-11 %	-179 004	-179 004
Palvelujen ostot	-106 513	-93 200	-80 100	-89 800	-4 %	-78 100	-78 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 029	-7 730	-6 600	-6 600	-15 %	-6 650	-6 650
Avustukset	-13 825	-14 000	-11 900	-11 900	-15 %	-11 900	-11 900
Vuokrakulut	0	-500	0	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut	-625	-300	-500	-500	+67 %	-500	-500
Toimintakulut yht.	-290 307	-304 780	-270 433	-277 599	-9 %	-276 154	-276 654
Toimintakate	-248 033	-257 780	-251 833	-258 999	+0 %	-259 654	-260 154
Poistot ja arvonalentumiset	-4 486	-8 490	0	-2 960	-65 %	-2 550	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-248 033	-257 780	-251 833	-258 999	+0 %	-259 654	-260 154

2.5.2. Liikuntatoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Liikuntatoimen tehtävänä on mahdollistaa monipuolinen harrastaminen kaikenikäisille tarjoamalla tiloja eri yhdistysten käyttöön sekä tukemalla avustusten muodossa yhdistysten toimintaa. Kunnan liikuntapalvelut näkyvät kuntalaisten arjessa ja mahdollistavat monipuolisesti liikunnallisen elämäntavan tukemisen. Liikuntaneuvonta on kuntalaisten hyödynnettävissä matalalla kynnyksellä: Liikuntatoimi tarjoaa kuntalaisille liikuntaneuvontaa ja helposti lähestyttävää elintapaohjausta. Liikuntapalveluilla on vahva hyvinvointia tukeva ja ennaltaehkäisevä rooli kunnan palveluissa. Liikuntapalveluissa koordinoidaan Voimaa vanhuudesta ja Rajattomasti liikuntaa –verkostokokonaisuuksia.

Liikuntatoimi tuottaa sekä kunnan omana toimintana että yhteistyössä mm. yhdistysten kanssa harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille kuntalaisille. Liikuntatoimi pyrkii parantamaan kuntalaisten elinoloja pitämällä huolta liikuntapaikoista sekä tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia.

Liikuntaneuvontaa tarjotaan maksutta kuntalaisten käyttöön sekä yksilö- että ryhmäohjaksella huomioiden erityisryhmät. Pää tavoitteena on saada liikkumaan ne kuntalaiset, jotka liikkuvat terveyden kannalta liian vähän, ja tehdä yhteistyötä eri yhdyspintojen kanssa. Liikuntaneuvonnan asiakkaaksi pääsee asiakkaan omalla yhteydenotolla tai yhteistyötahon ohjaamana.

Tehtävä ei sisällä alempia vastuuyksiköitä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Tiedon virtaa

1) Huomioidaan liikuntatoimen osio vuosittaisessa vapaa-aikatoimen kyselyssä

Terveyden virtaa

2) Kannustamme terveisiin elämäntapoihin ja liikunnallisuuteen, omana toimintana ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestettyjä kampanjoita ja tapahtumia vähintään 10.

3) Valmistunut hyvinvointisuunnitelma, jossa huomioitu vahvasti kannustaminen terveellisiin elämäntapoihin ja elintapaohjaus. Hyvinvointisuunnitelma ohjaa työtä.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Vakiinnutetaan kunnan liikuntaneuvonta ja huomioidaan liikuntapalveluissa kuntalaisen koko elinkaari. Panostetaan hyvinvoinnin tukemiseen ja liikuntaneuvonnan tunnetuksi tekemiseen sekä Voimaa vanhuuteen –ohjelman toimenpiteiden aloittamiseen.

Yhteistyötä tehdään sekä eri hallintokuntien että yhdistysten kanssa liikuntaharrastusten mahdollistamiseen. Pidetään huolta tiloista sekä hankitaan tarvittaessa uusia liikuntavälineitä. Liikuntapalveluiden toteuttaminen ja kuntalaisten tarpeiden mukainen kehittäminen ovat tärkeitä.

Vuonna 2024 panostetaan palveluketjun luomiseen ja palveluohjaukseen yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on yhteistyö, jossa asiakas ohjautuu sosiaali- ja terveystaloukselta kunnan liikuntaneuvojalle ennaltaehkäisevän neuvonnan pariin.

2.6. Tekninen lautakunta

2.6.1. Toimielin yhteensä

TALOUSLUVUT - TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	693 853	809 500	839 000	839 000	+4 %	906 500	931 500
Maksutuotot	17 178	22 000	22 000	22 000	+0 %	20 000	22 000
Tuet ja avustukset	8 799	7 400	0	1 500	-80 %	0	0
Vuokratuotot	1 145 416	1 137 104	1 121 705	1 154 705	+2 %	1 071 060	1 082 360
Muut toimintatuotot	12 523	94 515	96 000	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot yht.	1 877 770	2 070 519	2 078 705	2 017 205	-3 %	1 997 560	2 035 860
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-458 598	-466 201	-442 539	-453 209	-3 %	-472 728	-472 848
Palvelujen ostot	-1 108 475	-1 056 740	-1 021 660	-1 023 740	-3 %	-1 017 370	-1 082 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-678 418	-772 270	-775 570	-763 170	-1 %	-738 200	-734 800
Avustukset	-32 841	-39 000	-33 400	-33 800	-13 %	-34 900	-36 900
Vuokratulut	-743 270	-757 750	-844 650	-844 650	+11 %	-839 650	-876 050
Muut toimintakulut	-31 127	-18 940	-19 010	-19 310	+2 %	-19 940	-20 400
Toimintakulut yht.	-3 052 728	-3 110 901	-3 136 829	-3 137 879	+1 %	-3 122 788	-3 223 718
Toimintakate	-1 174 958	-1 040 382	-1 058 124	-1 120 674	+8 %	-1 125 228	-1 187 858
Poistot ja arvonalentumiset	-896 837	-978 820	-92 000	-1 003 554	+3 %	-929 673	-864 190
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 174 958	-1 040 382	-1 058 124	-1 120 674	+8 %	-1 125 228	-1 187 858

2.6.2. Tekninen hallinto

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnossapito- ja käyttötehtävistä ja niihin liittyvistä suunnittelu- ja muista tehtävistä sekä tietoimen tehtävistä.

Teknisen toimen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa ja vastata oman hallintokunnan hallinnosta, yhdyskuntateknisten palveluiden, kiinteistötoimen ja vesihuoltolaitoksen toiminnasta. Kunta on viihtyisä, turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö kuntalaisille ja kunnan tilojen käyttäjille. Laadukkaat palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.

Tekninen toimi työllistää tällä hetkellä yhteensä 8 vakituista henkilöä: tekninen johtaja, rakennusmestari, huoltomiehiä 2 kpl, laitosmiehiä 2 kpl ja toimistos sihteeri 0,9.

Teknisen hallinnon tehtäväalue sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt: Tekninen lautakunta ja toimisto, Koneet ja kuljetusvälineet

Teknisen hallinnon henkilöstö jakaantuu seuraavasti: tekninen johtaja 1, yhdyskuntatekniikan päällikkö 1 ja toimistos sihteeri 0,9. Rakennusvalvonta hoidetaan vuonna 2024 yhteistyösopimuksella Pöytyän kunnan kanssa.

Hallintopalvelujen tehtävänä on teknisen osaston hallinnon järjestäminen ja toiminnan johtaminen. Teknisen johtajan palkka kokonaisuudessaan, yhdyskuntatekniikan johtajan palkasta noin puolet ja toimistosihteerin palkasta 20 % maksetaan tästä kustannuspaikasta.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Auran kunnan teknisen toimen organisaatiota on muutettu vastaamaan mahdollisimman hyvin nykyisiä palvelutarpeita. Toimintaa ja sen kehittämistä tarkastellaan talousarviovuonna.

Teknisen toimen hallinto vastaa sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamies tasolla sekä noudattaa kunnan strategiaa, hallintosääntöä ja valtakunnallisia määräyksiä. Hallinto vastaa teknisen toimen toiminnan, talouden ja organisaation kehittamisestä sekä seuraa toiminnan toteutusta ja tuloksia päivittäisellä ja vuosi tasolla. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallintoalojen ja yhteistyö tahojen kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Teknisen osaston toiminta on suunnitelmallista, asiantuntevaa ja hyvin johdettua.
- 2) Varautumissuunnitelmat päivitetään ajan tasalle.
- 3) Teemme yhteistyötä yli hallinto- ja kuntarajojen.
- 4) Keräämme palautetta ja kehitämme toimintaa

Tiedon virtaa

- 5) Digitaalisten palveluiden määrä ja käyttöaste paranee, asiakaspalautteet huomioidaan.
- 6) Päätöksentekomme perustuu säännöllisesti käsiteltäviin tilastoihin ja tutkittuun tietoon.
- 7) Sähköinen dokumentointi
- 8) Positiivinen kunta kuva
- 9) Säännöllinen viestintä

Terveyden virtaa

- 10) Keräämme palautetta ja seuraamme ympäristön tilaa säännöllisesti, puutumme ongelmiin

Talouden virtaa

- 11) Tuotamme palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

12) Hyödynnämme paikallisia toimijoita ja toteutamme elinvoimaohjelmaa

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Sähköisten palveluiden käyttöönotto ja säännöllinen käyttö. Sähköisistä palveluista tehdään erillinen selvitys.

Teknisen osaston hallinnon tavoitteena on järjestää kunnan muiden toimialojen tarvitsemat tukipalvelut sekä suoraan kuntalaisille tuotetut palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Teknisen toimialan tavoitteena on kehittää ja ylläpitää määrällisesti riittäviä, hyvätasoisia yhdyskuntapalveluita kuntalaisille sekä tukipalveluiden tuottamista muille toimialoille. Tekninen toimiala tekee yhteistyötä muiden toimialojen kanssa asukkaiden elinolojen parantamiseksi sekä edesauttaa taloudellisesti ja teknisesti tarkoituksenmukaisten hankkeiden toteuttamista. Tavoitteena on turvallinen, terveellinen, taloudellinen ja viihtyisä ympäristö huomioiden asukkaiden ja asiakkaiden asumistyytyväisyyden, yrittäjävälisyyden sekä ympäristön kestävän ja turvallisen kehityksen.

Kuntastrategian tavoitteet.

Kuntastrategian tavoitteet on huomioitu digitaalisuutta lisäämällä ja sen avulla saatavan tiedon hyödyntämisellä. Ajanmukaiset tietojärjestelmät tukevat palveluiden tuottamista ja sujuvaa työntekoa.

Teemme yhteistyötä yli hallinto- ja kuntarajojen.

Päätöksentekomme perustuu tilastoihin ja tutkittuun tietoon.

Olemme saavutettava ja helposti lähestyttävä kunta.

Vahvistamme vetovoimalla asukasvirtoja.

TALOUSLUVUT - TEKNINEN HALLINTO

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	13 406	0	0	0	-	0	0
Tuet ja avustukset	444	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	13 850	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-112 674	-132 130	-119 622	-123 222	-7 %	-130 607	-130 607
Palvelujen ostot	-40 730	-42 720	-40 200	-40 200	-6 %	-42 720	-38 920
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 472	-14 600	-15 200	-15 200	+4 %	-14 600	-14 600
Vuokrakulut	0	-300	-300	-300	+0 %	-300	-300
Muut toimintakulut	-1 482	-1 840	-1 660	-1 660	-10 %	-1 840	-2 000
Toimintakulut yht.	-169 358	-191 590	-176 982	-180 582	-6 %	-190 067	-186 427
Toimintakate	-155 508	-191 590	-176 982	-180 582	-6 %	-190 067	-186 427
Tilikauden yli-/alijäämä	-155 508	-191 590	-176 982	-180 582	-6 %	-190 067	-186 427

2.6.3. Kiinteistötoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Tehtäväalue huolehtii keskitetysti kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevien rakennusten ja niiden piha-alueiden hoidosta ja kunnossapidosta. Tehtäväalue huolehtii myös kunnan maa- ja metsätilojen hoidosta sekä mittaustoiminnasta.

Kiinteistötoimessa henkilöstö jakaantuu seuraavasti: huoltomiehiä 2,5. Työnjohtotehtävät kuuluvat tekniselle johtajalle kiinteistötoimen osalta.

Kiinteistötoimen tehtävänä on kunnan omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitotyöt sekä vastata kiinteistöjen peruskorjauksista ja uudisrakentamisesta. Kiinteistöhoitopalvelut tuotetaan omana työnä ja kunnossapitoon ostetaan osittain ulkopuolista urakoitsijapalvelua. Suunnittelu- ja osittain myös asiantuntijapalvelut ostetaan. Uudisrakennukset rakennetaan pääosin kilpailutetuin urakoin. Kaikki rakennukset pyritään pitämään käytössä ja mahdollisimman korkealla käyttöasteella.

Kiinteistötoimen kiinteistöhoito perustuu koulutettuun ja ammattitaitoiseen henkilökuntaan, sähköisen huoltokirjan käyttöön, nopeaan tilojen käyttäjien palvelupyyntöjen käsittelyyn ja hyvään työnjohtoon. Kunnossapitotyöt toteutetaan suunnitelmallisesti (PTS) suunnitelmien mukaan. Rakennuttaminen on laadukasta. Toiminnassa pyritään energian säästöön.

Kiinteistötoimen tehtävänä on taloudellisuutta noudattaen säilyttää rakennukset ja niiden ympäristö käyttötarkoituksen mukaisessa kunnossa.

Tehtävä sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt:

- Hallinto ja jakamattomat erät
- Rakennukset ja alueet (Alanko, Koivuniemi, Kotimäen nuorisotalo, Vanhusten palvelukeskus, Hoivakoti, Päiväkotiki Pääskynpesä, Tilhelä/Eskari, Markula, Asemanseudun koulu, Kirkonkulman koulu, Kirjasto, Urheilukentät, Jääkiekkokaukalot, Paloasema, Kunnanvirasto uusi ja vanha, Varastot, Vss- johtokeskus)
- Vuokralle annetut rakennukset ja huoneistot (Vanhustentalo, Alanko, Tuulentien rivitalo, As Oy Auran Halavanpuisto, Kiinteistö Oy Tuulenportti, As Oy Hannunportti, Kiint.Oy Sillankorvantie, Koy Auran Puusepänpuisto, Teollisuushalli)
- Paloaseman lämpökeskus
- Auraamo
- Maa- ja metsätilat
- Mittaustoiminta
- Kiinteistöpäivystys
- Muut liikunta- ja ulkoilualueet
- Auran terveysasema
- Yhteistyötä tehdään myös VT-yhdistyksen ja SPR:n kanssa.

Kiinteistöjen talonmiestehtävät hoidetaan olemassa olevalla huolto- ja laitosmieshenkilökunnalla. Erikoisammattitaitoa vaativat tehtävät hoidetaan ostopalveluna.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Tavoitteena on kehittää kiinteistöjen kunnossapidon toimintamallia siten, että kiinnitetään enemmän huomiota korjaustarpeiden dokumentointiin ja järjestelmälliseen korjaustoimintaan. Pyritään kehittämään edelleen ja hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevia sähköistä

kiinteistönhallintajärjestelmää sekä automaatiojärjestelmää. Energiakulutuksen seuranta ja sen vähentäminen on myös jatkuvana kehitys tarpeena. Kiinteistöjen turvallisuutta ja varautumista parannetaan myös vuosittain.

Siivoustoimi siirtyi ostopalveluksi 1.9.2016, ja siisteyspalvelut ostetaan Kaarea Oy:ltä. Siivoustoimeen liittyvät tehtävät painottuvat jatkossa valvontaan ja tilaajatehtäviin. Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia tilojen siisteystiestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävyyydestä. Tehtävänä on huolehtia myös tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Auran kunnan ja Kaarean välinen sopimus päättyy 31.8.2025 ja sitä ennen päätetään, miten siisteyspalveluita Aurassa jatketaan.

Kiinteistötoimen uusimpia hoidettavia kiinteistöjä ovat Tarvasjoentien teollisuushalli, Auraamo, Auran terveyskeskus ja uusi kunnanvirasto.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen myötä kuntien järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät vuokrasopimuksella hyvinvointialueiden hallintaan 3 + 1 vuoden siirtymäajaksi 1.1.2023 alkaen. Vuoden 2025 aikana hyvinvointialue päättää rakennusten tulevasta käytöstä ja vuokrauksesta.

Kiinteistöt muodostavat merkittävän osan kunnan omaisuudesta. Strategisten päätösten keskeisimpiä lähtökohtia ovat tiedot omaisuuden arvosta, ominaisuuksista, kunnosta sekä taloudellisista ja teknisistä vastuista. Tätä tarkoitusta varten pitää laatia kiinteistöstrategia. Auran kunnan kiinteistöomaisuus koostuu erikaisista rakennuksista, jotka ovat palvelleet monissa eri käyttötarkoituksissa. Strategian avulla pyritään luomaan pitkän tähtäimen linjakkuutta kiinteistöjohtamiseen kirjaamalla strategiaan tämänhetkiset toimintatavat, tavoitteet ja kiinteistöjohtamisen tahtotila. Strategiaa voi luonnehtia kiinteistöjohtamisen tuoteselosteeksi. Strategiaa ei ole tarkoitettu staattiseksi julkaisuksi vaan kehittyväksi työkaluksi, johon toiminnan kehittämisohjeet kirjataan. Kiinteistöstrategia 2024–2028 hyväksyttiin kesällä 2024.

Vuoden 2023 ja 2024 on selvitetty koulun sisäilma-asioita ja korvaavien tilojen hankintaa. Tilojen tulevasta käytöstä päätetään loppuvuodesta 2024.

Tarvasjoentien halli, Alanko, vanha kunnanvirasto ja palvelukeskuksen keittiö ovat tyhjillään ja niistä ei tällä hetkellä saada vuokratuloja. Kiinteistöjä koitetaan myydä ja käyttöä kehittää. Koivuniemen virkistysalueen tulevaa käyttöä on myös tarkoitus kehittää ja selvittää.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Tavoitteena on kiinteistöjen kunnan säilyttäminen käyttötarkoitustaan vastaavalla tasolla. PTS-suunnitelmien ja kuntoarvioiden säännöllinen laadinta ja päivitys kiinteistöstrategian mukaisesti (2022–2024)
- 2) Yhteistyö eri hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa.
- 3) Koulun laajennuksen suunnittelu ja rakentaminen
- 4) Kuntalaisia ja työtekoa tukevat palvelut tuotetaan laadukkaasti ja tehokkaasti
- 5) Palvelupyynnöt koskevat kiinteistöhoitoa ja siivouspalveluja, palvelupyynnöiden käsittely alle 5 pv

Tiedon virtaa

- 6) Keräämme tietoa rakennusten energiankulutuksesta
- 7) Korjausten ja toimenpiteiden dokumentointi
- 8) Tilastotietojen seuranta ja käsittely lautakunnassa

Terveyden virtaa

- 9) Tarjoamme puitteita yhteiselle tekemiselle
- 10) Hyvinvointia tukevat palvelut näkyvät kuntalaisten arjessa.

11) Sisäilmaolosuhteiden jatkuva seuranta, sisäilma raja-arvojen mukaisesti ja sisäilmaolosuhteiden parantaminen.

Talouden virtaa

12) Rakennusten energiatehokas käyttäminen, energiasäästöä 5 % vuodessa vuoteen 2022 verrattuna, KETS-sopimuksen toimenpiteet

13) Tuotamme palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Kehitämme taloussuunnittelua, seurantaa ja ennakkointia.

14) Ennakoiva kiinteistöjen korjaus, kiinteistöstrategian mukaisesti

15) Tyhjien kiinteistöjen myynti, purku tai vuokraus

16) Tulevien isojen rakennushankkeiden selvitys ja kustannusten optimointi

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Kiinteistötoimen korjausten painopiste on perus- ja vuosikorjaustoiminnassa. Ennakoivalla korjaustoiminnalla pyritään pitämään kiinteistöt sellaisessa kunnossa, ettei yllätyksellisiä korjaustoimenpiteitä pääse syntymään. Rakennukset pyritään pitämään käyttötarkoitustaan vastaavassa kunnossa. Kiinteistöille tehdään PTS, kuntoarviot ja huoltokirjat kiinteistöstrategian mukaisesti.

Rakennusten energiankulutusta seurataan jatkuvasti ja energiasäästöjä pyritään saamaan aktiivisesti. Lisäksi rakennuksista pyritään samaan mahdollisimman energiatehokkaita. Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan valaistusta uusimalla ja uusiutuvaa energiaa lisäämällä.

Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen sekä taloteknisten järjestelmien seuranta ja ylläpito soveltuvilta osin.

Lisäämme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Ulkoilu- ja harrastuspaikkojen hoidosta on tehty erilliset hoitosopimukset.

Kiinteistöstrategian liitteiden täydennys. Kiinteistöjen PTS-suunnitelmien päivitys. Sisäilman laadun seuranta ja ongelmien korjaaminen.

Kaarea Oy:n kanssa tehty sopimus päättyy 31.8.2025 ja siivouspalveluiden tulevaa järjestämistä selvitetään.

Tyhjillään oleviin vuokrarakennuksiin haetaan aktiivisesti uusia vuokralaisia. Esim. keskuskeittiö on tyhjillään. Tarvasjoentien halli laitetaan myyntiin ja myös kunnan yksittäisten asuntojen myynnistä päätetään säästöohjelman mukaisesti.

Investointiohjelma

Pikku-Puukoulun, Kirkonkulmankoulun ja Kotimäen nuorisotalon julkisivujen peruskorjaamiset tulevat ajankohtaisiksi tulevina vuosina.

Vanhan jätevedenpuhdistamon rakennuksia on muokattu teknisen toimen käyttöön soveltuviksi. Lisäksi suunnitelmissa on uusi hiekoitussepelivarasto.

Kiinteistötoimen vuoden 2024–2025 suurimpia asioita on päätös koulun laajennuksesta tai tulevista muutostöistä. Lisäksi päätetään vanhan kunnanviraston, Alangon ja kivikoulun purkamisesta.

Kiinteistöstrategian mukaisesti rakennuksille tehdään kuntoarvioita, PTS ja huolto-ohjelmia. PTS-ohjelman mukaisesti vuosittain tehdään pieniä korjauksia akuutin tarpeen mukaan. Lisäksi varaudutaan lämpö- ja sähkökatkoihin.

Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan ja mittarointia lisätään.

Urheilukentän nurmialueiden kastelu on hidasta ja hankalaa, kastelujärjestelmää kehitetään.

Rakennusten energiankulutusta vähennetään ja varaudutaan valaisimien vaihtoon.

Vesikatoille pitää tehdä huoltoja ja vuonna 2025 on vuorossa Tiilikoulu.

Kuntastrategian tavoitteet

Tarjoamme puitteita yhteiselle tekemiselle: Auraamo, Ulkoilulahto, Sisupuisto, Cafesco, Koivuniemi ja niiden kehittäminen.

Kolmas sektori on tärkeä kumppani terveyden edistämistyössä, yhteisten alueiden hoitamista varten on tehty erilliset sopimukset.

TALOUSLUVUT - KIINTEISTÖTOIMI

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	66 810	35 500	45 000	45 000	+27 %	28 000	38 000
Maksutuotot	1 200	4 000	4 000	4 000	+0 %	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	806	0	0	1 500	-	0	0
Vuokratuotot	1 145 416	1 137 104	1 121 705	1 154 705	+2 %	1 071 060	1 082 360
Muut toimintatuotot	12 523	94 500	96 000	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot yht.	1 226 756	1 271 104	1 266 705	1 205 205	-5 %	1 103 060	1 124 360
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-191 180	-167 944	-171 241	-182 011	+8 %	-173 553	-173 673
Palvelujen ostot	-585 835	-492 670	-459 380	-461 460	-6 %	-488 620	-557 770
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-554 918	-623 350	-628 700	-616 300	-1 %	-611 800	-607 900
Avustukset	-11 495	-17 500	-15 400	-15 800	-10 %	-17 400	-16 400
Vuokrakulut	-711 907	-698 300	-782 100	-782 100	+12 %	-785 100	-821 500
Muut toimintakulut	-14 808	-12 550	-16 800	-17 100	+36 %	-16 000	-16 350
Toimintakulut yht.	-2 070 142	-2 012 314	-2 073 621	-2 074 771	+3 %	-2 092 473	-2 193 593
Toimintakate	-843 387	-741 210	-806 916	-869 566	+17 %	-989 413	-1 069 233
Poistot ja arvonalentumiset	-370 401	-400 510	0	-431 874	+8 %	-417 923	-403 180
Tilikauden yli-/alijäämä	-843 387	-741 210	-806 916	-869 566	+17 %	-989 413	-1 069 233

2.6.4. Liikenneväylät

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kunnan hoitovastuulla olevien liikenneväylien ylläpitäminen ja kunnossapito.

Kiinteistötoimessa henkilöstö jakaantuu seuraavasti: laitosmies 1

Tarkoituksena on pitää kaavatiet liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Kaavateiden kunnossapitoon luetaan myös tiealueella olevien istutusten, korokkeiden, suojakaiteiden, liikennemerkkien ja muiden sellaisten laitteiden kunnossapito.

Kaavateitä päällystetään vuosittain määrärahojen puitteissa. Päällystys vähentää vuosittaisia kunnossapitokustannuksia.

Tehtävä sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt: Kunnossapito (talvikunnossapito, kesäkunnossapito), Tievalaistus, Muu/erittelemätön

Tehtävän palveluksessa oleva henkilöstö: Huoltomiehet osallistuvat tarpeen mukaan kaavateiden kunnossapitotehtäviin. Peruskunnossapito toteutetaan ostopalveluna.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Kaavateitä ja kunnan omistamia liikenneväyliä hoidetaan ylläpitosuunnitelman pohjalta. Kaavateiden perusparannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina asfaltointiohjelman mukaisesti. Tievalaistuslinjoja rakennetaan ja ylläpidetään katuvalaistusohjelman mukaisesti. Valoja valmistaudutaan uusiin uudella valaisintekniikalla.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Katujen ylläpitosuunnitelma ja korjausohjelma ovat käytössä, ennakoiva huolto ja ylläpito
- 2) Katuvalaistuksen uusiminen ja valaistuksen lisääminen suoritetaan mahdollisuuksien mukaan yhteisprojekteina sähkönjakeluyhtiön ja teleyhtiöiden kanssa.
- 3) Uutta päällystettä n. 600 m ja vanhan korjausta n. 600 m
- 4) Talvikunnossapidon laatutason seuranta ja valvonta

Tiedon virtaa

- 5) Liikenneonnettomuuksien seuranta
- 6) Koetun turvallisuuden / liikennekäyttäytymisen / vaaranpaikkojen kartoitus (ml. aiheeseen liittyvät tilastot, kuntalaispalauttee n käsittely)
- 7) Liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseen liittyvä seuranta
- 8) Liikennekasvatustyön ja viestintätoimien seuranta
- 9) Tilastot

Terveyden virtaa

- 10) Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteet, liikenneonnettomuuksien määrä o
- 11) Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

Talouden virtaa

- 12) Seurataan uusien (650 kpl) led-katuvalaisimien virrankulutusta ja pyritään optimoimaan sähkönkulutus katuvalojen tehoa säätelemällä uuden valaisinkohtaisen ohjausjärjestelmän avulla.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Suunnittelukauden varaudutaan vanhojen alueiden teiden päällystämiseen, päällysteiden uusimiseen ja tievalaistuksen rakentamiseen sekä niiden hoitoon.

Katuvalaistuksien saneerausurakka led-tekniikkaan kilpailutettiin palveluhankintana. Tarjouskilpailun voittaja CS SmartLight aloitti kaikkiaan 650 uuden led-valaisimen asennuksen syyskuussa. Urakka valmistui vuoden 2023 aikana. Valaisimien valotehojen mittaukset ja valaistusohjelmien profiileihin tarkentavat säädöt tehdään 2024 joulukuussa- Tammikuussa 2025.

Jatkossa vielä valaisemattomien katualueiden katuvalojen asentaminen pyritään tekemään yhtä aikaa Carunan sähköverkon saneerausten ja valukuituasennusten kanssa niillä alueilla, joilla yhteistyöstä saadaan kustannussäästöjä.

Talvikunnossapidon laadun ohjausta ja valvontaa on lisätty. Sopimusurakoitsijoilla on nyt työkoneissaan käytössä paikannusjärjestelmä, jolla voidaan kartalta todeta kulloinkin hoidetut alueet.

Liikenneturvallisuuden parantamiseksi on perustettu liikenneturvallisuusryhmä, jonka esittelijänä/valmistelijana toimii liikenneturvallisuuskoordinaattori. Liikenneturvallisuuden kehittäminen yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Liikenneturvallisuuskoordinaattori on vetovastuussa. Kokouksia pidetään kaksi vuodessa. Vuoden 2023 aikana päivitettiin liikenneturvallisuussuunnitelma ja sen tavoitteiden toteutumista on seurattu vuosittain. Auran kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu 2 kertaa vuodessa arviomaan turvallisen liikennenympäristön edistämiseksi (infra)tehtyjä toimenpiteitä.

Kunnan kaavateille tehtiin kuntokartoitus ja kantavuusmittauksia 2020, niiden tulokset huomioidaan asfaltointibudjettia ja -ohjelmaa laadittaessa. Liikennemerkkien määrät ja sijainnit kartoitettiin. Uusi tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020 ja se edellyttää liikennemerkkien uusimista. Liikennemerkkien uusinta on aloitettu 2023 ja jatkuu suunnitelmavuosilla 2024, -25, -26, -27.

Positiivinen kuntakuva ja turvallinen ympäristö. Pidämme liikenneväylät hyvässä kunnossa ja turvallisina.

Investointiohjelma

Investointiohjelmaan on varattu erillinen määräraha asfalttipäällysteiden ja katuvalojen hankintaan. Tekninen lautakunta käsittelee ja päättää kohteet, erillisen ohjelman mukaisesti.

Kävely- ja pyöräilyreittejä kehitetään edistämishjelman mukaisesti.

Yli-Knaapin katuliittymä on asemakaavan vastainen ja hankaloittaa viereisen tontin rakentamista.

TALOUSLUVUT - LIIKENNEVÄYLÄT

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-24 280	-6 300	-8 200	-8 200	+30 %	-5 800	-5 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 109	-21 500	-27 000	-27 000	+26 %	-3 200	-3 200
Vuokrakulut	-28 102	-50 000	-53 000	-53 000	+6 %	-50 000	-50 000
Toimintakulut yht.	-75 491	-77 800	-88 200	-88 200	+13 %	-59 000	-59 000
Toimintakate	-75 491	-77 800	-88 200	-88 200	+13 %	-59 000	-59 000
Poistot ja arvonalentumiset	-289 205	-324 280	-92 000	-298 280	-8 %	-257 755	-212 840
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 491	-77 800	-88 200	-88 200	+13 %	-59 000	-59 000

2.6.5. Yleiset alueet

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kunnan vastuulla on asemakaava-alueella olevien, asemakaavan mukaiseen käyttöön otettujen torialueiden, katuaukioiden, puistojen, istutusten ja muiden näihin verrattavien yleisten alueiden ylläpito- ja kunnossapitotehtävät.

Auran kunnan vision ja strategian tavoitteiden mukaisesti ympäristöstä ja viihtyisyydestä huolehtiminen.

Kunnan hallinnassa olevat yleiset alueet pidetään siistissä ja terveydellisesti tyydyttävässä kunnossa.

Tehtävä sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt: Puistot, Leikkipaikat, Torialueet, Matonpesupaikat, Tielaitoksen palvelualue, Sadevesiviemäri, Muut yleiset alueet.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Ulkoliikuntapaikat rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta.

Yleisten alueiden hoitaminen toteutetaan viher- ja ulkoilualueiden käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti.

Tehtävän palveluksessa ei ole vakituista henkilökuntaa. Kesäaikana kunta palkkaa nuoria kausityöntekijöitä yleisten alueiden kunnossapitotehtäviin. Tämän lisäksi huoltomiehet osallistuvat tehtäviin tarpeen mukaan. Lisäksi tehdään yhteistyötä työpajan kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Puistoalueiden ja yleisten alueiden hoitosuunnitelman toteutus
- 2) Istutetut puut ja pensaat hoidetaan, leikkaamista jatketaan kasvukauden ulkopuolella. Yli-ikäisten, huonokuntoisten ja vaarallisten puiden kaatamista jatketaan kaava-alueilla.
- 3) Kirkonkulman matonpesupaikan kunnostaminen
- 4) Hulevesiojien kaivuuta ja perkuuta jatketaan. Painopiste ongelma-alueilla, lisäksi erillisen suunnitelman mukaan (Halavanpelto)
- 5) Perustetun maisemapellon hoidon jatkaminen viljelysuunnitelman mukaisesti

Tiedon virtaa

- 6) Hoitosuunnitelman noudattaminen ja päivitys

Terveyden virtaa

- 7) Laadukkaan ympäristön ja viihtyisyyden ylläpitäminen ja kehittäminen
- 8) Puistoalueita ja leikkipuistoja hoidetaan hoito- ja kunnossapitosuunnitelman mukaisesti.
- 9) Yleisiä alueita hoidetaan henkilökuntaresurssien sallimissa rajoissa hoitosuunnitelman mukaisesti.
- 10) Yleisten alueiden yleisilmeen ja viihtyisyyden parantaminen
- 11) Peruskorjataan vähintään yksi leikkipaikka vuodessa
- 12) Leikkipuistot täyttävät niille asetetut turvallisuusmääräykset.
- 13) Ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen

Talouden virtaa

- 14) Kolmannen sektorin ja muun sektorin hyödyntäminen

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Yleisten alueiden hoito ja kunnossapito toteutetaan hoitosuunnitelman ja annettujen määrärahojen ja resurssien mukaisesti.

Yleisten alueiden hoitamiseen ja nurmialueiden leikkaamiseen ei ole vakituista työntekijää, minkä vuoksi vuosittain näihin tehtäviin pitää erikseen rekrytoida työntekijä.

Harrastus- ja liikuntapaikkojen laitteiden kuntoa tarkistetaan omien töiden ohella säännöllisesti. Joitakin ulkopuolisia tarkistuksia tehdään vuosittain. Tarkastukset merkataan omaan sähköiseen palveluun.

Istutettujen alueiden ja puiden hoitaminen tehdään ostopalveluna tai sopivan henkilön löydyttyä määräaikaisessa työsuhteessa.

Yleisiä roskiksia tyhjennetään säännöllisesti omana työnä. Maisemapellon hoito suunnitelman mukaisesti.

Sadeveden ja huleveden rakennustöille tehdään oma hulevesisuunnitelma.

Investointiohjelma

Liikunta- ja ulkoilualueilla on varauduttu kirkonkulman matonpesupaikan kunnostamiseen ja Auran yhte-näiskoulun jääkiekkokaukalon korjaamiseen tai uusimiseen. Jääkiekkokaukalo on tällä hetkellä huonossa kunnossa ja luistelu käytössä vaarallinen. Leikkipuistojen välineitä uusitaan vuosittain, kuntoarvioiden ja turvallisuuspuutteiden mukaan. Suurin osa taajama-alueen hulevesistä kulkee avo-ojissa. Ojat ovat rehevöi-tymässä umpeen ja eivät vedä kunnolla, ojiin pitää tehdä perkausta.

Kuntastrategian tavoitteet

Positiivinen kuntakuva on brändityön lähtökohta. Siisti ja viihtyisä ympäristö on osa positiivista kuntaku-vaamme.

Tarjoamme puitteita yhteiselle tekemiselle: Puistoalueet, luontopolku, leikkipuistot ja niiden kehittäminen.

Harrastepuitteet tukevat aktiivista elämäntapaa.

TALOUSLUVUT - YLEISET ALUEET

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	235	4 000	4 000	4 000	+0 %	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	7 014	7 400	0	0	-100 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	15	0	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot yht.	7 249	11 415	4 000	4 000	-65 %	4 000	4 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-25 644	-39 740	-38 538	-34 364	-14 %	-24 833	-24 833
Palvelujen ostot	-42 232	-44 150	-41 630	-41 630	-6 %	-40 530	-40 530
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 605	-19 350	-17 400	-17 400	-10 %	-17 000	-17 000
Avustukset	-264	-1 500	-1 000	-1 000	-33 %	-500	-500
Vuokratulut	-3 261	-7 000	-7 100	-7 100	+1 %	-2 100	-2 100
Muut toimintakulut	-500	-4 000	-500	-500	-88 %	-2 000	-2 000
Toimintakulut yht.	-83 506	-115 740	-106 168	-101 994	-12 %	-86 963	-86 963
Toimintakate	-76 257	-104 325	-102 168	-97 994	-6 %	-82 963	-82 963
Poistot ja arvonalentumiset	-44 003	-49 490	0	-69 920	+41 %	-60 990	-57 470
Tilikauden yli-/alijäämä	-76 257	-104 325	-102 168	-97 994	-6 %	-82 963	-82 963

2.6.6. Vesihuoltolaitos

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Vesihuoltolaitoksella on toiminta-alueellaan vastuu vesihuollon järjestämisestä.

Vesihuoltolaitoksen tulee sen mukaan kuin taloudelliset edellytykset sallivat kehittää toiminta-alueensa toimintavarmuutta vedenhankinnan ja viemäroinnin osalta kunnan muun kehityksen asettamien vaatimusten sekä vesihuoltolain vaatimusten mukaisesti.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä viemärilaitostoiminta määritetyillä toiminta- ja kehittämisalueilla. Vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2017. Lisäksi tehtäviin kuuluu kunnan omistaman vesi- ja viemärihuoltoverkoston ja sen laitteistojen hoitaminen, rakentaminen ja saneeraus.

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on turvata vedensaanti alueensa asukkaille ja maatalous- ja tuotantorakennuksille sekä vastaanottaa toiminta-alueeltaan tulevat jätevedet ja johtaa ne puhdistettavaksi siirtoviemäriin välityksellä Kakolan keskuspuhdistamolle.

Siirtoviemäriä kautta Oripään ja suurin osa Pöytyän jätevesistä johdetaan Auran kautta Kakolan jätevedenpuhdistamolle. Jätevesien johtamisesta on sovittu kuntien välisillä sopimuksilla, joiden mukaiset korvaukset perustuvat johdettavien jätevesien todelliseen määrään. Määrät mitataan kuntien rajoilla mittauslaitteilla.

Tehtävä sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt:

- Vesilaitos
- Viemärilaitos
- Vesihuoltoverkosto
- Pumppaamot
- Jätevedenpuhdistamo
- Siirtoviemäri

Tehtävän palveluksessa on yksi verkostomestari ja yksi laitosmies, joiden tehtävänä on vesihuoltolaitoksen käyttö, huolto- ja kunnossapitotehtävät.

Pöytyä-Auran vesihuoltolautakunnan vesihuoltoyhteistyö jatkuu toistaiseksi ennallaan. Auran kunta osallistuu omalta osaltaan vedenottamon kehittämiseen ja vedenottamon toimitusvarmuuden ylläpitämiseen. Vesihuoltolautakunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Auran kunnan raakavesi on pohjavettä, ja se pumpataan Pihlavalta Auran ja Pöytyän yhteistä runkovesijohtoa pitkin Auraan.

Auralla on lisäksi oma varavesiyhteys TSV:n vesiputkesta.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Kiinteistöjen, jotka ovat siirtoviemäriin vaikutusalueella, on mahdollista liittyä viemäriin samassa yhteydessä olevan paineputken kautta omilla pumppaamoillaan. Kiinteistöjen omistajiin ollaan yhteydessä ja edistään viemäriin liittymistä.

Puhtaan veden painetta säädetään automaattisesti ja kaikki pumppaamot ovat kaukovalvonnan piirissä.

Vesihuoltolaitoksen valmiutta ja varmuutta kehitetään säännöllisesti. Mitta- ja ilmakaivoja lisätään suunnitteluvuosilla.

Vesihuoltolaitoksen taksaa päivitettiin vuonna 2020. Vesihuoltolaitos otti uuden selainpohjaisen ohjelman verkostonhallintaan käyttöön 2020. Vesihuoltolaitoksen verkoston sijaintia on kartoitettu säännöllisesti kunnan oman GPS-laitteen avulla vuodesta 2021 alkaen.

Läntisen Suomen alueelle laaditaan yhteinen, vuoteen 2050 ulottuva vesihuoltostrategia. Strategia kattaa Kanta-Hämeen, Pirkanmaan, Satakunnan, Varsinais-Suomen sekä, Eteläpohjanmaan, Keskipohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat. Hanketta koordinoivat alueen ELY-Keskukset? (Varsinais-Suomi, Häme, Etelä-Pohjanmaa ja Pirkanmaa). Hankkeen tavoitteena on selvittää, millainen on hyvä ja toimiva vesihuolto vuonna 2050, ja millaisilla toimilla siihen päästään.? Hanke alkoi vuoden 2020 alussa ja valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Strategiatyössä huomioidaan valtakunnalliset vesihuoltoon liittyvät strategiat, ohjelmat ja visiot, kuten? ansallinen vesihuoltouudistus sekä vesienhoidon ja merenhoidon tavoitteet ja toimenpiteet. Vesihuoltostrategian toteutumisen tueksi laaditaan ELY-keskusten alueille omat toimenpide-ohjelmat ja näiden sisältämät tavoitteet 7-10 vuoden ajanjaksoille. Auran kunta laatii oman strategian ELY-keskuksen strategian pohjalta.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita pyritään laajentamaan Kirkkotien suuntaan.

Laadukkaan talousveden toimittaminen. Talousvesitutkimuksia tehdään neljä kertaa vuodessa valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Veden laatu on ollut hyvä ja veden laatu pidetään hyvänä. Asiakastytyväisyysskyselyjä pidetään neljän vuoden välein.

Siirtoviemäriin pumppaamoiden ja kunnan muiden pumppaamoiden käyntiä seurataan säännöllisesti ja häiriöt pyritään välttämään ennakolta. Ohituspumppauksen määrää seurataan säännöllisesti. Ympäristön ja vesistöjen kuntoa seurataan.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Vesihuolto-verkoston luotettava toiminta
- 2) Verkostojen korjausten ennakoitu seurantatietojen perusteella
- 3) Valvontatutkimusohjelma on päivitetty 2023. Tutkimusohjelmaa noudatetaan.
- 4) Ei katkoksia veden toimituksessa
- 5) Haja-asutusalueen jätevesihuollon parantaminen ja kehittäminen, vähintään 10 uutta liittynyttä vuodessa
- 6) Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivityksen valmistuminen ja käsittely
- 7) Varautumisen harjoittelu kerran vuodessa ja varautumissuunnitelman jatkuva päivitys

Tiedon virtaa

- 8) Teollisuusjätevesisopimusten kartoitus ja laadinta tehty vuoden 2024 aikana
- 9) Aloitetaan etäluettavien vesimittareiden asennus.
- 10) Hankitaan uutta sähköistä verkoston seuranta ohjelmistoa

Terveyden virtaa

- 11) Valvontatutkimusohjelman mukainen talousveden laadun valvonta.
- 12) Hyvälaatuisen talousveden toimittaminen vesilaitoksen asiakkaille

Talouden virtaa

- 13) Vesihuoltolaitoksen verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti, vuotovesien vähentäminen
- 14) Vesihuoltolaitoksen taksan päivitys valmis vuoden 2024 aikana. Uudet taksat voimaan 1.1.2025

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Talousarviovuoden aikana selvitetään ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa vesistöjen äärellä olevien kiinteistöjen liittyminen siirtoviemäriin ja edistetään liittymistä.

Aurajoenvarren kunnan vesihuollon toiminta-alueella sijaitseville kiinteistöille on lähetetty yhteydenottokirjeitä n. 60 kpl ja tavoitteena on saada neuvoteltua siirtoviemäriin liittymisestä kaikkien kanssa 2024 loppuun mennessä.

Hulevesien määrää jätevesiverkostossa on pystytty vähentämään verkostoa korjaamalla. Vuotoalueita pyritään paikallistamaan vuosittain ja korjataan tehtyjen selvitysten perusteella.

Vesihuoltoverkoston kartoitusta ja sähköistä dokumentointia on suoritettu, dokumentointia ja verkoston kunnan kartoitusta jatketaan suunnitelmavuosien aikana.

Vesilaitos jatkaa vanhojen vesimittareiden vaihtotöitä kiinteistöissä vuosittain.

Vesihuoltolaitoksen korjauksia pyritään jatkossa tekemään saneeraussuunnitelman mukaisesti. Pumppaamoihin tehdään kuntotarkastus.

Varautumissuunnitelman yhteydessä tehdyn riskien arvioinnissa esille tulleiden puutteiden korjaus. Klooraussuunnitelman noudattaminen ja jatkuva kouluttaminen.

Horsmanalueen vesihuoltoverkoston saneeraus on käynnissä jatkuen suunnitelmakauden loppuun asti.

Vesihuoltolaitoksen henkilöresursseja on varautumissuunnitelman mukaisesti lisätty: verkostomestari ja yksi laitospäällikkö. Lisäksi yhdyskuntatekniikan päällikkö.

Vesihuoltolaitoksen taksaa päivitetään vuoden 2024 aikana.

Investointiohjelma

Investointiohjelmassa on varauduttu Horsmanalueen vesihuollon saneerauksen jatkamiseen vaiheella #4. Aluetta ei saa kokonaan tehtyä, koska säästöohjelman vuoksi hankinnan määrärahasta on vuoden 2025 osalta vähennetty 30 %.

Etäluettavien vesimittareiden asennustyötä jatketaan 15 vuoden asennussuunnitelman mukaisesti.

Viemäriin vuotovesien selvitykseen ja korjaamiseen on varattu erillinen määräraha, samoin pumppaamoiden saneeraukseen.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita ollaan jatkamassa Kirkkotien suuntaan ja siirtoviemäriin kannustetaan liittymään.

Uutena hankintana investointiohjelmaan on nostettu Simolan pumppaamo. Pumppaamalla tavoitellaan kirkonkulman koulun lähellä asuvia liittymään viemäriin.

Kuntastrategian tavoitteet

Positiivinen kuntakuva ja turvallinen ympäristö. Veden laatu on hyvä ja verkosto toimii luotettavasti. Jätevedet johdetaan hallitusti jätevedenpuhdistamolle.

Tuotamme palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Panostamme seurantaan ja ennakointiin.

TALOUSLUVUT - VESIHUOLTOLAITOS

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	613 402	770 000	790 000	790 000	+3 %	874 500	889 500
Tuet ja avustukset	451	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	613 853	770 000	790 000	790 000	+3 %	874 500	889 500
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-107 795	-107 357	-97 432	-97 437	-9 %	-124 956	-124 956
Palvelujen ostot	-302 735	-322 900	-325 800	-325 800	+1 %	-321 000	-321 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 112	-91 270	-84 100	-84 100	-8 %	-89 700	-89 700
Vuokratulot	0	-150	-150	-150	+0 %	-150	-150
Muut toimintakulut	-14 334	-500	0	0	-100 %	0	0
Toimintakulut yht.	-496 976	-522 177	-507 482	-507 487	-3 %	-535 806	-535 806
Toimintakate	116 877	247 823	282 518	282 513	+14 %	338 694	353 694
Poistot ja arvonalentumiset	-193 184	-204 500	0	-203 340	-1 %	-193 005	-190 700
Tilikauden yli-/alijäämä	116 877	247 823	282 518	282 513	+14 %	338 694	353 694

2.6.7. Jätehuolto

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kunnan on järjestettävä jätteen hyödyntäminen tai käsittely. Kunnan on myös järjestettävä ongelmajätteen hyödyntäminen ja käsittely, jollei kysymys ole kohtuuttomasta määrästä.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päättää toimialueellaan jätelain (646/2011) mukaisista jätehuollon viranomaisasioista ja linjaa, miten jätehuolto alueella järjestetään. Jätehuollon viranomaispäätökset tehdään jätehuoltolautakunnan kokouksissa ja osin viranhaltijan päätöksillä. Suurimmista linjoista ja periaatteista päätetään lautakunnan kokouksissa. Jätehuoltolautakunta toimii usean kunnan yhteislautakuntana, jonka vastuukuntana on Turun kaupunki. Lautakunta on osa vastuukunnan hallintoa, mutta viranomaistehävien hoito on vastuukunnasta riippumatonta.

Kunnat ovat tehneet sopimuksen yhteisestä jätehuoltolautakunnasta. Sopimuksessa määritellään mm. kuntakohtainen paikkajako ja vastuukunta.

Kunnan alueella on sopimusperusteinen jätehuolto.

Tehtävä sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt:

- Kaatopaikka
- Hyötyjätteiden keräily
- Ongelmajätehuolto
- Kompostointi
- Ajoneuvojen siirto ja hävittäminen

Tehtävän palveluksessa ei ole erillistä henkilökuntaa.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Auran kunta on osakkaana Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ssä. Lounais-Suomen Jätehuolto on 18 kunnan omistama yhtiö. LSJH huolehtii kuntien puolesta asukkaiden jätehuollon järjestämisestä ja jäteneuvonnasta. Yhtiön toimialueella asuu noin 440 000 asukasta. Vapaa-ajan asuntoja alueella on noin 40 000.

Lounais-Suomen Jätehuollon toiminta alkoi 1.9.2015, kun Rouskis Oy sulautui Turun Seudun Jätehuoltoon. Omistajakunnat ovat Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Uusikaupunki ja Turku. Suurimmat omistajat ovat Turun kaupunki 23 %:n ja Salon kaupunki 20,21 %:n osuuksilla. Kunnat eivät rahoita toimintaa. Jätehuoltopalvelut rahoitetaan pääasiassa jätteenkäsittely- ja palvelumaksuilla sekä jätehuollon perusmaksulla.

Toimistot sijaitsevat Turun Orikedolla ja Salon Korvenmäessä. LSJH:n hoidossa on neljä jätekeskusta ja kahdeksan lajitteluasemaa, joissa on kattavat jätteiden vastaanottopalvelut. Auran kunnan lakisääteisenä jätehuoltoviranomaisena toimii Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Lautakunta päättää mm. jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa jätehuollon järjestämistä alueellaan.

Lautakunnan toimialueeseen kuuluu 18 kuntaa: Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Uusikaupunki ja Turku. Lautakunnan vastuukuntana on Turun kaupunki.

Jätehuoltomääräykset on päivitetty 1.7.2023. Jätehuoltotaksa on päivitetty 2023.

Yhtiön päätoimipaikat sijaitsevat Turun Orikedolla ja Salon Korvenmäessä. Yhtiön hoidossa on neljä jätekeskusta ja kahdeksan lajitteluasemaa, joissa on kattavat jätteiden vastaanottopalvelut. Lähin lajitteluasema on Auranmaan lajitteluasema Auran ja Liedon rajalla.

Auran kunnassa on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusmalli eli jokainen kiinteistö huolehtii oman jäteastiansa ja lieteastian tyhjennyksen tilaamisesta haluamaltaan jätteenkuljetusyritykseltä. Jätelainsäädännön mukaan kaikkien sekä vakituisten että vapaa-ajan kiinteistöjen pitää liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Jätehuoltolautakunta on päättänyt muuttaa jätteenkuljetusmallin kunnan järjestämäksi. Sekajätteen kuljetukset siirtyvät LSJH:n kilpailuttamiksi vaiheittain vuosina 2026–2029. Lietteen tyhjennyspalveluiden kilpailutus tehdään Auran osalta vuonna 2024.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Jätehuoltoon liittyvistä asioista käsitellään ja päätetään jätehuoltolautakunnassa sekä valmistellaan jätehuoltotoimikunnassa. Kunnan edustus on kokouksissa mukana.
- 2) Noudatetaan jätehuoltopoliittista ohjelmaa
- 3) Maankaatopaikka käytössä vuonna 2026

Tiedon virtaa

- 4) Seurataan Lounais-Suomen jätehuollon palvelutason määrittelyn toteutumista
- 5) Seurataan jätehuoltopoliittisen ohjelman toteutumista

Terveyden virtaa

- 6) Siisti ja viihtyisä ympäristö on osa positiivista kuntakuvaamme.
- 7) Toimiva jätehuolto

Talouden virtaa

- 8) Jätehuoltokulujen pitäminen kohtuullisella tasolla
- 9) Maankaatopaikan perustaminen

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Kiinteistöselvitysten yhteydessä päivitetään tietoja jätehuollolle kiinteistöjen käytöstä. Rakennusvalvonta tekee jäterekisterin päivitystä.

Jätehuoltopoliittinen ohjelma päivitettiin vuonna 2023.

Jätelakia päivitettiin vuonna 2021, mikä toi mukanaan muutoksia jätehuollon järjestämiseen ja jätteenkeräykseen. Kunnan ja taloyhtiöiden jätteidenkeräys pitää saada lainvaatimusten mukaiselle tasolle. Laissa on mm. säädetty pakkausjätteiden ja biojätteen keräyksestä.

Lounais-Suomen jätehuolto laatii palvelutason määrittelyn. Palvelutasotavoitteiden määrittelyn tarkoituksena on muodostaa omistajakuntien yhteinen näkemys siitä palveluiden optimitasosta, jolla palvelut ovat riittävän korkeatasoisia ja kustannuksiltaan hyväksyttäviä. Omistajakunnat vastaavat viime kädessä vastuulle kuuluvien palveluiden tuottamisesta ja laadusta, vaikka palvelut tuottaakin LSJH. Yhteiset palvelutasotavoitteet toimivat LSJH:n operatiivisen toiminnan ohjeena, joten niiden määrittely on luonteva osa omistajakuntien harjoittamaa omistajaohjausta.

Auran kunnalla ei ole virallista maankaatopaikkaa. Maankaatopaikalle on useaan otteeseen ollut tarvetta ja sopiva paikka on vuokrattu LSJH:n lajitteluaseman vierestä. Maankaatopaikka on tarkoitus perustaa vuoden 2025 aikana. Maankaatopaikalle pitää hakea erikseen ympäristöluva.

Vuoden 2023 lopussa tehtiin selvitys, voidaanko jätehuoltoa järjestää Auran kunnassa jollakin muulla tavalla.

Kuntastrategian tavoitteet

Siisti ja viihtyisä ympäristö on osa positiivista kuntakuvaamme.

Teemme asioita yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Kehitämme toimintaamme palautteen pohjalta.

TALOUSLUVUT - JÄTEHUOLTO

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-15 708	-8 800	-9 350	-9 350	+6 %	-8 300	-8 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-50	-50	-	0	0
Vuokratulot	0	-2 000	-2 000	-2 000	+0 %	-2 000	-2 000
Toimintakulut yht.	-15 708	-10 800	-11 400	-11 400	+6 %	-10 300	-10 300
Toimintakate	-15 708	-10 800	-11 400	-11 400	+6 %	-10 300	-10 300
Poistot ja arvonalentumiset	-45	-40	0	-140	+250 %	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-15 708	-10 800	-11 400	-11 400	+6 %	-10 300	-10 300

2.6.8. Tietoimi

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Avustetaan määrärahojen puitteissa yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannustoimintaa.

Myönnetään yksityisteiden kunnossapitoavustukset sekä perusparannusavustukset lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti avustusta hakeneille tiekunnille.

Tehtävä ei sisällä alempia vastuuyksiköitä.

Tehtävän palveluksessa ei ole erillistä henkilökuntaa.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Parantaa yksityisteiden kuntoa ja kuntalaisten asumista haja-asutusalueella.

Tielautakunnat lopettivat toimintansa 2018.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

1) Käsitellään yksityisteiden avustuksia säännöllisesti

Tiedon virtaa

2) Pyydetään toimittamaan avustukset ja tarkistetaan hakemukset

Terveyden virtaa

3) Avustetaan yksityisteitä ja pidetään tiet kunnossa

Talouden virtaa

4) Käsitellään ja myönnetään haetut tieavustukset talousarvion määrärahojen puitteissa, avustus 40 tiekunnalle

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Avustuksia myönnetään talousarvion määrärahan mukaisesti.

Erillinen hoitosuunnitelma Lahdontiellä ja Järykseläntiellä.

Kuntastrategian tavoitteet

Positiivinen kuntakuva ja turvallinen ympäristö. Pidämme liikenneväylät hyvässä kunnossa ja turvallisena.

TALOUSLUVUT - TIETOIMI

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	-	0	0
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-517	-4 200	-3 700	-3 700	-12 %	-4 200	-4 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-811	-500	-1 520	-1 520	+204 %	-500	-700
Avustukset	-21 082	-20 000	-17 000	-17 000	-15 %	-17 000	-20 000
Toimintakulut yht.	-22 410	-24 700	-22 220	-22 220	-10 %	-21 700	-24 900
Toimintakate	-22 410	-24 700	-22 220	-22 220	-10 %	-21 700	-24 900
Tilikauden yli-/alijäämä	-22 410	-24 700	-22 220	-22 220	-10 %	-21 700	-24 900

2.6.9. Lupajaosto

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Ohjata ja valvoa rakentamista annettujen lakien ja säännösten mukaisesti.

Rakennusvalvontaviranomainen valvoo kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuslupien sekä rakentamiseen liittyvien lupien, ilmoitusten ja lausuntojen valmistelu ja päätöksenteko, rakentamisaikaiset tarkastus-, valvonta- ja seuranta tehtävät, rakentamisen ja kiinteistöjen tietopalvelut, kunnan rakennusmääräysten ja -ohjeiden sekä kaavoituksen ohjaus- ja valmistelutehtävät.

Tehtävä ei sisällä alempia vastuuyksiköitä.

Tehtävän palveluksessa olevan henkilöstön määrä on 0,5: teknisen toimiston toimistos sihteeri 0,5.

Rakennusvalvontapalvelut ostetaan erillisen sopimuksen perusteella Pöytyältä. Teknisen toimen tehtäviin kuuluu sopimuksen toteutuksen valvominen. Rakennusvalvontapalvelua ostetaan 0,5 henkilötyövuoden verran vuodessa. Pöytyän rakennusvalvonnan kokonaisresurssit ovat 1,5, ja he tekevät rakennusvalvontaa Aurassa, Pöytyällä ja Oripäässä. Isäntäkunta on Pöytyä.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Rakennusvalvonnan tehtävät ovat viimeisen vuosikymmenen aikana lisääntyneet tiukentuneista määräyksistä ja lisääntyneistä viranomaisvelvoitteista johtuen. Jotta rakennusvalvontaa saataisiin kehitettyä tehokkaammaksi ja vastaamaan lisääntyneitä velvoitteita ja tehtäviä, pitäisi pyrkiä suurempiin rakennusvalvontayksiköihin. Lisäksi rakennusvalvonnan henkilökuntaa pyritään kouluttamaan koulutussuunnitelman mukaisesti. Ammatillisen koulutuksen yleisenä tavoitteena on kohottaa sen ammatillista osaamista, kehittää toimintaa ja vastata yhteiskunnan asettamiin velvoitteisiin sekä tukea elinikäistä oppimista. Riittävä koulutus taso antaa laajat perusvalmiudet alan tehtäviin ja erikoisosaamiseen.

Aura on mukana Turun seudun rakennustarkastajien yhteistyössä, ja käytössä on yhdenmukaistetut rakennuslupien tulkintaohjeet. Lisäksi yhteistyötä tehdään naapurikuntien rakennusvalvonnan kanssa.

Vanhaksi menneitä rakennuslupia pyritään selvittämään vuosittain. Vuoden 2026 aikana otetaan käytännöksi muistutuksen lähettäminen luvan hakijoille ennen luvan vanhenemista.

Rakennustoiminnan arvioidaan olevan samaa tasoa kuin vuonna 2024. Julkisen rakentamisen määräkään ei todennäköisesti lähivuosina ole suuri.

Auran kunnan kotisivujen rakennusvalvonnan osiota uusitaan muutoksia vastaavaksi. Sähköisen lupapalvelun käytössä pyritään kokonaan sähköiseen lupakäsittelyyn. Sähköisten lupien osuus on kasvanut koko ajan. Rakennusvalvonnan ohjelmien hankinta on tehty lähikuntien kanssa yhteishankintana.

Valtiovarainministeriö on päättänyt uudistaa kiinteistöverotusta. Kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Kiinteistövero-uudistus tuli voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Kiinteistöverotuksen tiedot tulevat suoraan rakennusrekisteristä. Rakennusrekisterissä on aika paljon puutteita, jotka ovat siirtyneet myös verottajan rekistereihin. Rakennusrekisterin tietojen korjaus tulee todennäköisesti työllistämään rakennusvalvontaa jonkin verran. Rakennusrekisteriä tarkastamalla saamme kiinteistöveron pohjana olevat tiedot kuntoon ja kiinteistöverotuksen tasapuoliseksi kaikkia kuntalaisia kohtaan.

Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa eikä laskea kiinteistövero, mutta yksittäisen kiinteistön vero voisi nousta tai laskea. Kun kiinteistöjen verotusarvot valtaosin nousisivat, veroprosenttien ala- ja ylärajaa on vastaavasti tarkoitus alentaa. Kunnat päättäisivät kiinteistöveroprosenteistaan lain salliman vaihteluvälin rajoissa. Uudistuksen vaikutusarvioinnissa oletuksena on, että kunnat pitävät pitämään kiinteistöveron tuoton ennallaan.

Rakennusjärjestystä ja rakennusvalvonnan taksaa päivitettiin vuonna 2020. Osayleiskaava tuli voimaan vuonna 2022.

Ryhti-hanke tuottaa pohjan paremmalle tiedolle ja tiedon saatavuudelle. Ryhti-hankkeessa alueiden käytön suunnitelmat ja rakennuslupatiedot kootaan saataville yhtenäisessä muodossa. Tätä varten luodaan laajassa yhteistyössä valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä, RYTI. Viisivuotisen (2020–2024) Ryhti-hankkeen tehtävänä on mahdollistaa tämä muutos valtakunnallisesti.

Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu ja muuttuu rakentamislaki 1.1.2025. Hallitus antoi rakentamislakiesityksen eduskunnalle 15.9.2022. Eduskunta hyväksyi rakentamislain 1.3.2023. Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Samalla maankäyttö- ja rakennuslaista kumotaan rakentamisen osuus, ja lain nimi muuttuu alueidenkäyttölaki.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävien hoitaminen laadukkaasti ja asiakkaan tarpeet huomioiden
- 2) Asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti, rakentamisen laatua ohjataan laadukkaammaksi ja valvontaa kehitetään kokonaisvaltaisesti.
- 3) Rakennuslupien käsittelyajat: rakennustarkastaja alle 4 viikkoa, lupajaosto alle 8 viikkoa, viranhaltijapäätökset alle 4 viikkoa, katselmuspöytäkirjat alle 2 viikkoa
- 4) Neuvontaa annetaan toimiston lisäksi suoraan rakennuskohteissa.
- 5) Päivitetään rakennusjärjestys MRL-uudistuksen mukaisesti yhteistyössä naapurikuntien kanssa.
- 6) Ei vanhentuneita rakennuslupia, tiedot ajan tasalla vuoteen 2026 mennessä. Käydään läpi vanhentuneita lupia ja otetaan käytännöksi muistuttaa vanhaksi menossa olevista luvista.
- 7) Rakennusrekisterin ja kiinteistövero tietojen päivitys

Tiedon virtaa

- 8) Rakennusrekisterin tietojen päivitys valmis vuoden 2026 loppuun mennessä
- 9) Henkilökunnan koulutukseen panostetaan uusien ohjelmien täyden hyödyn saavuttamiseksi.
- 10) Siirrytään kokonaan sähköisten rakennuslupien käsittelyyn.

Terveyden virtaa

- 11) Rakentamisen hyvä laatu
- 12) Rakennusten ja ympäristön kunnosta huolehtiminen

Talouden virtaa

- 13) Rakennusvalvonnan taksan päivitys valmis vuoden 2025 aikana
- 14) Rakennusrekisteri ja kiinteistöverotus ajan tasalle
- 15) Yhteistyösopimuksen noudattaminen ja kustannustehokas toiminta

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Painopistealueena on käytössä olevien resurssien tehokas käyttö, toiminnan kehittäminen ja rationalisointi.

Tavoitteena on, että lupakäsittelyssä rakennustarkastajan luvan myöntäminen kestäisi enintään neljä viikkoa ja lautakunnan myöntämien lupien enintään kahdeksan viikkoa. Rakentamisen laatua pyritään kehittämään.

Vanhentuneiden lupien käsittely: Keskeneräisten rakennusten omistajille ei ole ehditty lähettää kehoituskirjaita (rakennuslupa vanhentunut, yli 5 vuotta). Tavoitteena on selvittää 40 vanhentunutta lupaa vuosittain ja saada tilanne ajan tasalle vuoden 2025 loppuun mennessä. Vanhentuneista luvista lähetetään jatkossa muistutus ja kehoitus tilata loppukatselmus tai hakea lupaan jatkoaikaa.

Rakennusrekisterin tiedot on tavoitteena saada ajan tasalle vuoden 2026 loppuun mennessä. Rakennusrekisterin päivitystyöhön on varattu erillinen määräraha myös investointiohjelmaan.

Valmistaudutaan Ryhti-hankkeen ja uuden rakentamislain edellyttämiin vaativiin muutoksiin.

Rakennusjärjestyksen päivitys, voimaan vuoden 2025 aikana. Rakennusvalvonnan taksan päivitys vuoden 2025 aikana.

Rakennusvalvonta on paikan päällä Aurassa vähintään joka keskiviikko.

TALOUSLUVUT - LUPAJAOSTO

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	Muutos	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Maksutuotot	15 978	18 000	18 000	18 000	+0 %	16 000	18 000
Tuet ja avustukset	84	0	0	0	-	0	0
Toimintatuotot yht.	16 062	18 000	18 000	18 000	+0 %	16 000	18 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-21 306	-19 029	-15 705	-16 175	-15 %	-18 779	-18 779
Palvelujen ostot	-96 438	-135 000	-133 400	-133 400	-1 %	-106 200	-106 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 391	-1 700	-1 600	-1 600	-6 %	-1 400	-1 700
Muut toimintakulut	-3	-50	-50	-50	+0 %	-100	-50
Toimintakulut yht.	-119 137	-155 779	-150 755	-151 225	-3 %	-126 479	-126 729
Toimintakate	-103 075	-137 779	-132 755	-133 225	-3 %	-110 479	-108 729
Tilikauden yli-/alijäämä	-103 075	-137 779	-132 755	-133 225	-3 %	-110 479	-108 729

2.6.10. Ympäristönsuojelu

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Ympäristönsuojelun palveluiden tuottaminen taloudellisesti ja tuloksellisesti koko yhteistoiminta-alueella palvelujen tarve huomioon ottaen tasaisesti ja laadukkaasti mahdollisimman saman tasoisina voimassa olevan lainsäädännön sekä viranomaismääräysten ja –ohjeiden mukaisesti.

Tehtävä ei sisällä alempia vastuuyksiköitä.

Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten, kuin ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät. Tavoitteena on kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle terveellinen, viihtyisä ja erilaisia toimintamahdollisuuksia tarjoava elin- ja toimintaympäristö.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ovat mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte-, vesi- ja vesihuoltolain valvontaviranomaisen tehtävät sekä maasto- ja vesiliikennelaissa määrätyt tehtävät.

Tehtävän palveluksessa ei omassa kunnassa ole erillistä henkilökuntaa. Palvelu tuotetaan Kosken Tl., Auran, Marttilan ja Pöytyän kuntien yhteistoiminta-alueella ja palvelun isäntäkunta on Koski Tl. Kosken Tl. kunnassa tehtävän palveluksessa on 2,5 henkilöä (ympäristönsuojelusihteeri, ympäristötarkastaja, toimistosih-teeri 0,5).

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Ympäristönsuojelun palvelut on vuoden 2009 alusta lukien tuotettu Kosken Tl., Auran, Marttilan ja Pöytyän (Tarvasjoki, liitetty Lietoon) kuntien muodostamalla yhteistoiminta-alueella siten, että tehtävien hoitamisesta vastaa Kosken Tl. kunta. Yhteistoimintasopimus sisältää kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain ja ympäristönsuojelulain mukaiset kunnalle kuuluvat tehtävät sekä muissa laeissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyt tehtävät. Ympäristönsuojelun nettokustannukset jaetaan kuntien kesken asukaslukujen (60 %) ja pinta-alan (40 %) suhteessa edellisen vuoden asukaslukua 31.12. käyttäen. Yhteistoimintasopimukseen kirjatun mukaisesti toiminnan vakiinnuttua pyritään kuntien maksuosuudet muuttamaan osittain suoriteperusteisiksi. Asiakkailta perittävät maksut määrätään ympäristönsuojelun maksutaksassa, josta päättää Kosken Tl. kunta. Tarvasjoki jäi pois yhteistoiminta-alueesta vuoden 2015 alussa.

Ympäristönsuojelu on ottanut käyttöön uuden ympäristönsuojeluohjelman (SITO, LOUHI).

Henkilöstön muutos- ja lisäystarpeita ei suunnittelukaudella ole.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Neuvonnalla, lupamenettelyllä ja valvonnalla ylläpitää ja kehittää kunnan ympäristönsuojelua, ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja viihtyisän ja terveellisen ympäristön järjestämiseksi.
- 2) Ympäristönsuojelun tehtävien hoitaminen valvontasuunnitelman ja lainsäädännön mukaisesti
- 3) Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa ja tarkistetaan valvontaohjelman mukaiset kohteet.
- 4) Ilmasto-ohjelman vuositavoitteiden toteuttaminen
- 5) Ympäristön kannalta herkillä alueilla olevilla kiinteistöillä jätevesien käsittely ja johtaminen lain ja ympäristönsuojelumääräysten asettamalla tasolla. Seurataan jätevesiasetuksen toteutumista kuntien alueella ja kartoitetaan herkkien alueiden kiinteistöjen jätevesijärjestelmien lainmukaisuutta.

6) Vieraslajien torjuntatyötä tehdään yhteistyössä naapurikuntien kanssa, VieKas Life -hankkeen jälkeen torjuntatyön jatkaminen

Tiedon virtaa

7) Valvontasuunnitelman seuranta

8) Ilmasto-ohjelman seuranta

Terveyden virtaa

9) Ilmasto-ohjelman tavoitteet

10) Vieraslajien torjunta

11) Jätevesijärjestelmien käsittelyminen

12) Ympäristön siisteys

Talouden virtaa

13) Yhteistyösopimuksen noudattaminen ja kustannustehokas toiminta

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa ja tarkistetaan valvontaohjelman mukaiset kohteet. Vanhojen sijoituspaikkalupien ja ympäristömenettelylain mukaisten lupien uudistaminen ympäristönsuojelulain mukaisiksi luviksi.

Vesihuoltolain mukaisen valvonnan tehostaminen yhdessä kuntien kanssa. Pyritään kartoittamaan vahvistetuilla viemärlaitosten toiminta-alueilla olevia liittymättömiä kiinteistöjä sekä kehittämään/velvoittamaan niitä viemäriin. Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien tilanne selvitetään vuosien 2021–2025 aikana tiiviissä yhteistyössä ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa ja pyritään nostamaan kiinteistöjen jätevesien käsittely nykyistä paremmalle tasolle.

Kuntalaisten tietouden parantaminen jätevesiasioissa ja haja-asutuksen jätevesien käsittelyn parantaminen.

Ilmasto-ohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja ilmasto-ohjelman tavoitteiden toimeenpanoa käsitellään erikseen. Ilmasto-ohjelman toimeenpanossa tehdään yhteistyötä Valonian kanssa.

Ympäristönsuojelun yhteistoimintasopimusta päivitetään vuoden 2024 aikana.

2.6.11. Ympäristöterveydenhuolto

TOIMINTA- JA PALVELUAJATUS

Kunnan tehtävänä on huolehtia, että ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön velvoitteita noudatetaan kunnan alueella. Kunnassa laaditaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma, jossa otetaan huomioon ohjaavien keskusvirastoiden yhdessä laatima valtakunnallinen valvontaohjelma. Valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista peritään kunnan hyväksymän taksan mukainen maksu.

Ympäristöterveydenhuollon toimialue: Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Koski Tl, Lieto, Loimaa, Marttila, Paimio, Parainen, Pöytyä, Oripää ja Sauvo. Vastuukunta Lieto tuottaa palvelut em. sopijakunnille. Ympäristöterveydenpalveluista on tehty yhteistoimintasopimus.

Ympäristöterveydenhuolto hoitaa lakisääteiset terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon tehtävät eli terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka-, lääke-, eläinlääkintä-, eläintauti- ja eläinsuojelulain edellyttämät valvonta-, neuvonta- ja tarkastustehtävät. Säännöllistä valvontaa tehdään ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuolto on toimintaa, jonka avulla kunta pyrkii turvaamaan asukkailleen terveellisen elinympäristön. Terveyspalveluiden mukana ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu- ja tupakkalain lisäksi elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto. Kuluttajaturvallisuuslain valvonta siirtyi kunnilta Tukesille 1.5.2016.

Ympäristöterveydenhuollon valvonta on pääsääntöisesti suunnitelmallista ja maksullista, mutta mahdollisista epidemian selvityskustannuksista vastaa kuitenkin kunta. .

Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009) edellyttää, että kuntien on järjestettävä ympäristöterveydenhuolto sellaisessa yksikössä, jossa ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen on käytettävissä vähintään 10 henkilötyövuoden resurssit. Kaikki ympäristöterveydenhuoltoon kuuluva lainsäädäntö on keskitettävä samalle toimielimelle.

YLEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Ympäristöterveyslautakunnan vuoden 2024 ja taloussuunnitelmakauden tavoitteiden asettelussa lähtökohdiana on Liedon kuntastrategia. Vision 2025 mukaan Liedon tulevaisuutta rakennetaan avoimella ja oivaltavalla otteella siten, että kulut pidetään kurissa ja asiat tehdään kerralla kuntoon. Tuloksena on elinvoimainen kaupunki sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Työn virtaa

- 1) Vaikuttava, riskiperusteinen ja asiantunteva valvonta
- 2) Asiakaspalautte säilyy korkealla tasolla tuottamistavasta riippumatta.
- 3) Yhteistoimintasopimuksen ja valvontasuunnitelman mukaisen palvelun toteuttaminen

Tiedon virtaa

- 4) Valvontasuunnitelman seuranta

Terveyden virtaa

- 5) Ympäristöterveydenhuollon toiminta
- 6) Valvontasuunnitelman kohteiden tarkistus

Talouden virtaa

7) Kustannustehokkuus, toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne. Kuntien kustannukset eivät kasva taloussuunnitelmakaudella. Resurssi sopeutetaan toimintaympäristön muutoksiin, toimitilojen käyttöä tehostetaan ja käytetään ostopalvelua oman työn rinnalla.

8) Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa valvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna

9) Yhteistyösopimuksen noudattaminen ja kustannustehokas toiminta

---

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA YKSILÖIDYT TAVOITTEET

Ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa on yksi tulosalue, ympäristöterveydenhuolto.

Kohtelemme toiminnanharjoittajia tasapuolisesti, annamme asiantuntevaa neuvontaa ja ohjausta sekä palvelemme sujuvasti ilmoitus- ja lupa-asioissa. Henkilöstölle on asetettu selkeät vuosittaiset tavoitteet ja vastualueet. Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja henkilöstöresurssia suhteutetaan toimintaympäristön ja tehtävien muutoksiin. Liedon ympäristöterveyspalvelut keskittyy suunnitelmakaudella hoitamaan lainsäädännön mukaiset kunnan ympäristöterveydenhuollon tehtävät kuntastrategian edellyttämällä tavalla: tarpeenmukaisesti, kustannustehokkaasti, yritysmyönteisesti ja laadukkaasti.

3. TULOSLASKELMAOSA

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 140 641	1 055 550	1 167 350	1 047 350	1 129 550	1 132 350
Maksutuotot	147 426	178 000	134 000	134 000	128 000	120 000
Tuet ja avustukset	176 587	107 400	132 400	133 900	75 500	41 500
Vuokratuotot	1 156 177	1 137 544	1 121 705	1 154 705	1 071 060	1 082 360
Muut toimintatuotot	24 204	100 515	102 000	396 000	206 000	206 000
Toimintatuotot yht.	2 645 035	2 579 009	2 657 455	2 865 955	2 610 110	2 582 210
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-6 519 011	-6 736 996	-6 517 843	-6 586 411	-6 513 803	-6 599 007
Palvelujen ostot	-3 332 303	-3 319 740	-3 738 220	-3 640 600	-3 770 700	-3 837 680
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-923 217	-1 002 140	-1 017 720	-1 000 220	-959 200	-958 400
Avustukset	-1 428 838	-1 433 000	-1 458 100	-1 448 500	-1 404 200	-1 449 100
Vuokratulut	-801 685	-805 250	-893 330	-892 630	-889 010	-924 930
Muut toimintakulut	-110 666	-48 840	-51 920	-48 220	-52 640	-51 700
Toimintakulut yht.	-13 115 720	-13 345 966	-13 677 133	-13 616 581	-13 589 553	-13 820 817
Toimintakate	-10 470 685	-10 766 957	-11 019 678	-10 750 626	-10 979 443	-11 238 607
Verotulot	8 905 641	8 980 000	9 178 000	9 178 000	9 728 000	9 979 000
Valtionosuudet	3 092 986	2 083 879	1 675 430	2 187 023	1 900 000	1 900 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	31 324	0	12 000	12 000	52 000	26 000
Korkokulut	-127 466	-144 000	-170 000	-170 000	-160 000	-160 000
Muut rahoituskulut	-2 244	-5 000	-2 000	-2 000	-2 300	-5 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-98 385	-149 000	-160 000	-160 000	-110 300	-139 000
Vuosikate	1 429 556	147 922	-326 248	454 397	538 257	501 393
Poistot ja arvonalentumiset	-924 409	-994 650	-92 000	-1 034 297	-958 343	-890 260
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	81 780	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät yht.	81 780	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	586 927	-846 728	-418 248	-579 900	-420 086	-388 867
Poistoeron muutos	33 872	6 090	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	620 800	-840 638	-418 248	-579 900	-420 086	-388 867

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	HK 2025	KH 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot/toimintakulut	20 %	19 %	19 %	21 %	19 %	19 %
Vuosikate/poistot	155 %	15 %	355 %	44 %	56 %	56 %
Vuosikate, euroa/asukas	361	37	0	114	135	126
Asukasmäärä	3 961	4 000	0	3 980	3 980	3 980

4. INVESTOINTIOSA

Investointiohjelmassa on huomioitu talouden tasapainottamisohjelma. Investointiohjelman bruttomenot vuodelle 2025 ovat 980 100 euroa. Maanhankintaan on varauduttu vuoden 2024 osalta 70 000 eurolla. Investointituloja saadaan asunto-osakkeiden, tonttien ja teollisuushallin myynnistä. Talonrakennuksen peruskorjauksiin on budjetoitu 225 000 euroa. Teiden rakentamiseen ja siihen liittyvään infrastruktuuriin on varattu 205 000 euroa. Vesi- ja viemärlaitoksen investointeihin on varauduttu 212 000 eurolla ja hulevesijärjestelmiin 45 000 eurolla. Vuosien 2026 ja 2027 investointiohjelmat on laadittu syksyllä 2024 tiedossa olevien investointitarpeiden perusteella.

Investointiohjelman perustelut

Kiinteistöjen perusparannukset

Pikku-Puukoulun, Kirkonkulmankoulun ja Kotimäen nuorisotalon julkisivujen peruskorjaamiset tulevat ajankohtaisiksi tulevina vuosina. Vanhan jätevedenpuhdistamon rakennuksia on muokattu teknisen toimen käyttöön soveltuviksi. Lisäksi suunnitelmassa on uusi hiekoitussepelivarasto.

Kiinteistötoimen vuoden 2024–2025 suurimpia asioita on päätös koulun laajennuksesta tai tulevista muutostöistä. Lisäksi päätetään vanhan kunnanviraston, Alangon ja kivikoulun purkamisesta.

Kiinteistöstrategian mukaisesti rakennuksille tehdään kuntoarvioita, PTS ja huolto-ohjelmia. PTS-ohjelman mukaisesti vuosittain tehdään pieniä korjauksia akuutin tarpeen mukaan. Lisäksi varaudutaan lämpö- ja sähkökatkoihin. Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan ja mittarointia lisätään.

Urheilukentän nurmialueiden kastelu on hidasta ja hankalaa, kastelujärjestelmää kehitetään.

Rakennusten energiankulutusta vähennetään ja varaudutaan valaisimien vaihtoon.

Vesikatoille pitää tehdä huoltoja ja vuonna 2025 on vuorossa Tiilikoulu.

Tiealueet

Investointiohjelmaan on varattu erillinen määräraha asfalttipäällysteiden ja katuvalojen hankintaan. Tekninen lautakunta käsittelee ja päättää kohteet, erillisen ohjelman mukaisesti. Kävely- ja pyöräilyreitit kehitetään edistämishojelman mukaisesti. Yli-Knaapin katuliittymä on asemakaavan vastainen ja hankaloittaa viereisen tontin rakentamista.

Ulkoilualueet

Liikunta- ja ulkoilualueilla on varauduttu kirkonkulman matonpesupaikan kunnostamiseen ja Auran yhteinäiskoulun jääkiekkokaukalon korjaamiseen tai uusimiseen. Jääkiekkokaukalo on tällä hetkellä huonossa kunnossa ja luistelu käytössä vaarallinen. Leikkipuistojen välineitä uusitaan vuosittain, kuntoarvioiden ja turvallisuuspuutteiden mukaan. Suurin osa taajama-alueen hulevesistä kulkee avo-ojissa. Ojat ovat rehevöitymässä umpeen ja eivät vedä kunnolla, ojiin pitää tehdä perkausta.

Vesihuolto

Vesihuoltolaitoksen investointiohjelmassa on varauduttu Horsmanalueen vesihuollon saneerauksen jatkamiseen vaiheella 4. Aluetta ei saa kokonaan tehtyä, koska säästöohjelman vuoksi hankinnan määrärahasta on vuoden 2025 osalta vähennetty 30 %. Etäluettavien vesimittareiden asennustyötä jatketaan 15 vuoden asennussuunnitelman mukaisesti. Viemäriin vuotovesien selvitykseen ja korjaamiseen on varattu erillinen määräraha, samoin pumppaamoiden saneeraukseen. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita ollaan jatkamassa Kirkkotien suuntaan ja siirtoviemäriin kannustetaan liittymään. Uutena hankintana

investointiohjelmaan on nostettu Simolan pumpppaamo. Pumpppaamalla tavoitellaan kirkonkulman koulun lähellä asuvia liittymään viemäriin.

INVESTOINTIOHJELMA

(Luvut 1 000 euroa)	Kust. arvio	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kiinteä omaisuus				
Maanhankinta	-73	-6	-11	-56
-Tulot:	167	64	59	44
-Menot:	240	70	70	100
Kiinteistöjen myynti	120	60	0	60
Kiinteä omaisuus yhteensä	47	54	-11	4
Aineelliset hyödykkeet				
Perusopetus kalusteet ja laitteet	-38	-38	0	0
Varhaiskasvatuksen kalusteet ja laitteet	-11	-11	0	0
Sähköinen arkistointi, rakennusvalvonta	-30	0	0	-30
Rakennusrekisteri- ja kiinteistöveroselvitys (RYHT)	-45	-15	-10	0
Lähijunahanke, suunnittelu	-30	-10	-10	-10
Kiinteistöhuoltoauto	-40	0	0	-40
Kirjaston asiakaspalvelupiste, kalusteet ja gallerian muutos	-20	-20	0	0
Liikkumisen ohjauksen seuranta ja vaikutusten arviointi	-5	0	-5	0
Kiinteistöselvityksen kuntotutkimukset	-30	-10	-10	-10
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	-249	-104	-35	-90
Aineettomat hyödykkeet				
Asunto-osakkeiden myynti	95	35	30	30
Pohjakartan päivitys	-55	-35	0	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	40	0	30	30
Talonrakennus				
Pikku-Puukoulun julkisivusaneeraus ja aidan maalaus	-25	-25	0	0
Cafescon julkisivusaneeraus	-35	0	-35	0
Kirkonkulman koulun julkisivusaneeraus	-45	0	0	-45
Tiilikoulun katon ja kattoikkuna korjaus	-50	-50	0	0
Paloaseman vesikaton huolto	-20	0	-20	0
Varavoima / Varautuminen	-25	-15	-10	0
Kiinteistöjen PTS korjaukset	-45	-15	-15	-15
Energiansäästömenetelmä ja -mittarit	-10	-10	0	0
Urheilukentän kastelujärjestelmä	-10	-10	0	0
Ikkunoiden korjaus Tilhelä ja Puukoulu	-10	-10	0	0
Sisävalojen uusiminen	-110	-40	-40	-30
Yhtenäiskoulun laajennus ja muutostyöt	-1 530	-30	-750	-750
Lähijunaseisake	-100	0	0	-100
Hiekoitussepin varasto	-50	0	-50	0
Vesikatkojen huoltoja. 2024, hoivakoti, puukoulu	-100	-20	-30	-50
Talonrakennus yhteensä	-2 165	-225	-950	-990
Liikunta- ja ulkoilualueet				
Liikuntapaikkojen perushankinta (kiipeilyteline)	-10	0	0	-10

(Luvut 1 000 euroa)	Kust. arvio	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Aurajoen parannushanke ja maisemapolku	-15	0	0	-15
-Tulot:	15	0	0	15
-Menot:	30	0	0	30
-Lisätiedot: ELY 50 %				
Jääkiekkokaukalo	-15	-15	0	0
Maton pesu Aura kk	-6	-6	0	0
Liikennepuisto	0	0	0	0
-Tulot:	50	50	0	0
-Menot:	50	50	0	0
-Lisätiedot: Perintöraha 50%, Leader 50%				
Metsähalavan leikkipuisto	-20	0	0	-20
Leikkipuiston välineiden uusiminen	-45	-15	-15	-15
Liikunta- ja ulkoilualueet yhteensä	-111	-36	-15	-60
Teiden rakentaminen				
Horsmanalue, teiden rak.	-375	-45	0	-63
Meijerikujan KLV	-30	0	0	-30
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen / Liikenneturvallisuus	-30	-10	-10	-10
Yli-Knaapinkujan katumuutos	-30	-30	0	0
Teiden rakentaminen yhteensä	-465	-85	-10	-103
Teiden päällystäminen				
Kaavateiden päällystys/päällysteen korjaus	-240	-80	-80	-80
Teiden päällystäminen yhteensä	-240	-80	-80	-80
Tievalaistus				
Kaavateiden tievalaistuksen korvausinvestoinnit	-30	-20	-5	-5
Kaavateiden uudet katuvalot	-60	-20	-20	-20
Tievalaistus yhteensä	-90	-40	-25	-25
Vesilaitos				
Vesimittareiden vaihto	-45	-15	-15	-15
Vesijohtoverkoston suunnittelu ja kehittämisohjelma	-20	0	-20	0
Rajakaivojen suojarakennukset	-15	0	0	-15
Kirkonkulman mitta-asema	-25	0	0	-25
Sillankorvantien vesijohdon saneeraus	-40	0	-40	0
Horsmanalueen vesihuollon saneeraus	-225	-30	0	-37
Yhdistelmäkaivo (ilma, klooraus, mittaus)	-20	0	0	-20
Vesilaitos yhteensä	-390	-45	-75	-112
Viemärlaitos				
Jätevesiviemärien saneeraus	-30	-10	-10	-10
Pumppaamoiden saneeraus	-45	-15	-15	-15
Horsmanalueen vesihuollon saneeraus, viemärit	-475	-55	0	-80
Kirkkotien pumppaamo	-30	0	0	-30
Simolan pumppaamo	-75	-75	0	0
Jätevesiviemärisuunnittelu (2026, toiminta-alueen laajennus)	-30	-10	-10	-10
VT-9 alitus	-50	0	0	-50
Viemärlaitos yhteensä	-735	-165	-35	-195
Hulevesi				
Hulevesijärjestelmän saneeraus, ojien perkuu	-45	-20	-15	-10

(Luvut 1 000 euroa)	Kust. arvio	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Aallontien sadevesiviemäri	-10	0	-10	0
Horsmanalueen vesihuollon saneeraus	-175	-25	0	-40
Hulevesi yhteensä	-230	-45	-25	-50
Investoinnit yhteensä				
Tulot	447	209	89	149
Menot	-5 035	-980	-1 320	-1 820
Netto	-4 588	-771	-1 231	-1 671

5. RAHOITUSOSA

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	1 429 556	147 922	454 397
Satunnaiset erät	81 780	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-94 302	94 000	-390 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 417 034	241 922	64 397
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 022 526	-1 023 000	-980 100
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38 190	15 000	50 000
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	829 978	160 000	549 000
Investointien rahavirta yhteensä	-1 154 358	-848 000	-381 100
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	262 675	-606 078	-316 703
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 119 060	-1 000 000	-1 600 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000	2 000 000	-2 000 000
Lainakannan muutokset yhteensä	-619 060	1 000 000	-600 000
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-95 189	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	40	0	0
Saamisten muutos	-44 815	0	0
Korottomien velkojen muutos	-1 486 299	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-1 626 264	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 245 324	1 000 000	-600 000
Rahavarojen muutos	-1 982 648	393 922	-916 703
Rahavarat jakson alussa	2 253 928	271 279	665 201
Rahavarat jakson lopussa	271 279	665 201	-251 502

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	4 196 451	3 906 383	1 413 802
Investointien tulorahoitus, %	72 %	15 %	49 %
Laskennallinen lainanhoitokate	12,22	2,03	3,67
Kassan riittävyys, pv	6	16	6
Asukasluku	3 961	4 000	3 980